

Başbetke**YAZIMIZ**

Sıksık eski yazıyı kullanmakta devam eden dostlarımızdan birini, geçenlerde, yazı makinesi üstünde mektup yazıyor gördüm: "— Oğluma yazıyorum, dedi. Çünkü eski harfleri bilmiyor!"

Atatürk'ün devrim eserlerinden her birinin en başta gelen hasası, en derin millî ihtiyaçlara cevap vermek, ve onun için de, hemen yerleşmek ve kökleşmektir. Bu eserlerin arasında yeni alfabe, iki meseleyi birden halletmekle, şüphesiz türk milletinin kültür tarihinde eşsiz bir yer alacaktır. İki meseleyi diyoruz: Yeni alfabe ile, yalnız yazı davasını değil, dil davasını da, prensip bakımından, başardık. Son arab harfli yazılarla bugünküleri bir araya getiriniz. türk alfabesinin dil gelişimini nasıl zorlamış, ona umulmaz bir hız vermiş olduğunu göreceksiniz.

Hiç arab harfi bilmeyen çocuklar, bu sene orta mekteplerden çıktılar. Fakat buna yalnız bir iki sene eski alfabe ile çalışıp, sekiz yıldanberi onu büsbütün unutmış olanları da katınız. Hareketin zaferi ne olduğunu tahmin edebilirsiniz. Gazete ve kitab satışları, umduğumuzdan daha çok kısa zamanda, normal dereceyi bulmuştur. Fakat yirmisinden ufak gençlerin okuduğu dergi ve kitaplar, arab yazısı zamanında hayal bile etmediğimiz bir sayıdadır. Çocuk gazetelerinin satışı ise, türk basın ve yayın hayatında hakikî rekor hükmündedir. Halk mekteplerinin ve köy terbiyesinin, yeni türk alfabesinin kolaylığından ne kadar faydalandığını göstermek için küçük bir misal verelim: Halk ve köylü için *Ulus* Basımevinde çıkardığımız *Yurd* gazetesinin son nüshası 57,000 rakamını geçmiştir. Bu gazete için, parti, hergün yeni müracaatlar almaktadır.

Fakat biz, ilk zamanlarda, daha rahat okunur diye, kalm ve kara harfler aldık ve bunlara alıştık. Şimdi kitab, dergi ve gazetelerimizi hep bu üslûpta harflerle basıyoruz. Onun için türk gazete ve kitapları ile, frenk gazete ve kitapları yanyana geldiği zaman, bizimkilerde büyük bir iptidailik göze çarpıyor. Bu kıyaslama, âdetâ, arab harfi zamanındaki İstanbul gazete ve kitapları ile, Irak ve Hicaz gazete ve kitapları arasındaki farkı hatıra getirmektedir.

Son ve katî adım olarak, yazımızı beyazlaştırmak ihtiyacı kar-

Pars Ajansile A.A. nın haber teatisi dolayısıyla

İran başbakanının hakkımızdaki dostça sözleri

Tahran, 13 (A.A.) — Pars ajansı bildiriyor: Anadolu ve Pars ajansları arasında havadis teatisi servisinin açılması dolayısıyla, Başbakan İsmet İnönü'nün dostane beyanatına cevap olarak, İran başbakanı B. Mahmut Cam, Anadolu ajansına aşağıdaki beyanatı vermek lûtfunda bulunmuştur:

"— Ajanslarımızın, havadis teatisi suretile, iki kardeş milleti birbirine daha iyi tanıtmak yüksek vazifesine başladıkları gün, hakikaten mesud bir sevinç günüdür. Ekselans İsmet İnönü'nün tebarüz ettirdiği gibi, bu

yeni bağın, milletlerimizin birbirlerini daha iyi anlamaları ve daha sıkı surette birbirlerine yaklaşmaları için hakiki ve kıymetli hizmetler göreceğine kaniim. İran milleti, yüksek ve büyük şefinin aydınlatıcı önderliği altında, milletler camiasında kendisine gıpta değer bir yer alan asil türk milletine ait haberleri büyük bir zevkle alacaktır.

Anadolu ajansı vasıtasıyla, asil ve âlicenap türk milletine, İran milletinin sevgilerini ve candan gelen hissiyatını göndermekle bahtiyarım.,,

Kamutay dün hayvanlar vergisi kanununu görüştü

Kamutay dün Tefvik Fikret Silay'ın reisliğinde toplanmıştır. Kamutay, Cumar Reisliği, ve Divanı Muhasebatın 934 yılı son hesapları hakkında Kamutay hesaplarının tetkiki encümeni mazbatası ile, hudud ve sahiller sıhat umum müdürlüğü 1932 yılı son hesabına aid mutabakat beyanamesi ve son hesabına aid kanun projesi okunarak kabul edilmiştir.

Hayvanlar vergisi kanunu

Bundan sonra hayvanlar vergisi kanununun görüşülmesine başlanmıştır.

On altıncı maddenin görüşülmesi sırasında köylünün bir nisandan itibaren başlayan çalışmasına bu maddenin zorluk çıkartmak ihtimali olduğu hakkındaki mütaleaya Finans Bakanı B. Fuad

şısında. Buna Kültür Bakanlığı, mekteb kitaplarında, biz de, gazete ve dergilerde, belki kısım kısım başlayabiliriz.

Önce bir ihtiyaç olduğuna, ihtimal doğru olmayarak, hükmettiniz bu ayrılığı, büsbütün âdetleşmekten, hele yeni alfabe devrinde mektebe girmiş olanlara mal olmaktan vaktinde kurtarmış oluruz. Herhangi bir basın sergisinde geri ve iptidai bir çehre ile görünmemiz için sebep yoktur.

F. R. ATAY

NOT: Başmuharririmizin bu yazısı Avrupa gazetelerinin normal harfi olan "beyaz" harflerle dizilmiştir.

Ağralı, bu kanunun yıllardanberi tatbik edilen eski kanunun bu kısımlarına aid hükümleri aynen ihtiva ettiği cevabını verdi.

Emin Sazak (Eskişehir) Merinos ko-
'(Sonu 5. inci sayfada)

Serdar Feyz Mohammed Han İstanbulda

İstanbul, 13 (Telefon) — Afgan Hariciye Veziri ekselans Serdar Feyz Mohammed Han yanında Kâbil Büyük Elçimiz B. Memduh Şevket de olduğu halde bugün İstanbulla geldi.

Dost memleketin Hariciye Vezirini karşılamak için, Afgan ve türk bayraklarıyla süslenmiş olan Haydarpaşa garında büyük bir kalabalık toplanmıştır. Vali ve Belediye Reisi B. Muhiddin Üstündağ, İstanbul Kumandanı General Halis, Merkez Kumandanı General Fehmi, Emniyet Direktörü B. Salih ve daha bir çok zatlar, Hariciye vezirini karşılamaya gelmişlerdi.

Sayın misafirimiz trenden inerek kendisini karşılayanların ellerini sıktı ve selâm duran askerî müfrezeyi teftiş ettikten sonra bir muşla Topane'ye geçti ve oradan Perapalas oteline gitti.

Hariciye Veziri orada öğleye kadar dinlendikten sonra saat 12 de Vali ve Belediye Reisini ziyaret et-

ti; Mevki ve Merkez kumandanlarına da birer kart bıraktıktan sonra öğle yemeğini Vali ve Belediye Reisi, İstanbul Kumandanı ve Merkez Kumandanıyla birlikte yedi.

Hariciye Veziri saat on altıda Cumhuriyet anıtına bir çelenk koy-muştur.

"Ulus", un Dil Yazıları GÜNEŞ - DİL Teorisindeki Mekanizma

Yazan: Dr. Saim Ali Dilemre

II.

ANA KÖK

"Etimoloji, morfoloji ve fonetik bakımından Türk Dili" kitabında, bütün aslı kelimelerin başında bu "Ağ" sesinin, yahut bundan doğrudan doğruya çıkan seslerin eskiden mevcut olup sonradan senkoplandığı yazılıdır.

Meselâ:

ÜN = şöhet [1].

ÖĞ + ün + mek = kendini mehtetmek [2].

ÜT, UT = izzeti nefis [3].

ÖĞ + üt = terbiyeye davet [4].

UZ = hazakat, fend, ustalık [5].

ÖK + üz + mek = rey vermek, akıl öğretmek [6].

GÜR = çok [7].

ÖĞ + ür + mek = toplanmak, kalabalık etmek [8].

[1] Kamusu Türkî, Tuhtetüzzekiye.

[2] Kamusu Türkî

[3] (Ar, haya) Melhamei Şemsiye Derleme fişleri.

[4] (Nasihah) Uygur endeksi, Türk Dili Lügati.

[6] Çağatay Lügati, Büyük Türk Lügati "Çağatay lehçesi", Pavet de Courteille Lügati.

[7] (Feyizli, mehzul) Babus.

[8] (İstinas etmek) Babus; Karaca-oğlan.

ÜR = zaman, vakit [9].

ÜĞ + ür + mek = müsabaka etmek [10].

ÜĞ + ürt + mek = acele etmek [11].

YUN = arka [12].

ÜĞ, U + yun + mak = peşine düşmek [13].

TAR, taramak = aramak, taramak, karıştırmak [14].

AH + tar + mak = istikşaf etmek. [15].

SİN = çukur [16].

AG + sin + mak = tahaffuz

(Sonu 2. inci sayfada)

[9] Analytischer Index Zu den kurt ersten Stücken der Türkische Turlan Texte.

[10] Kelile ve Dimne tercümesi.

[11] Kilisi Rifat'ın fişleri.

[12] Dede Korkut Kitabı.

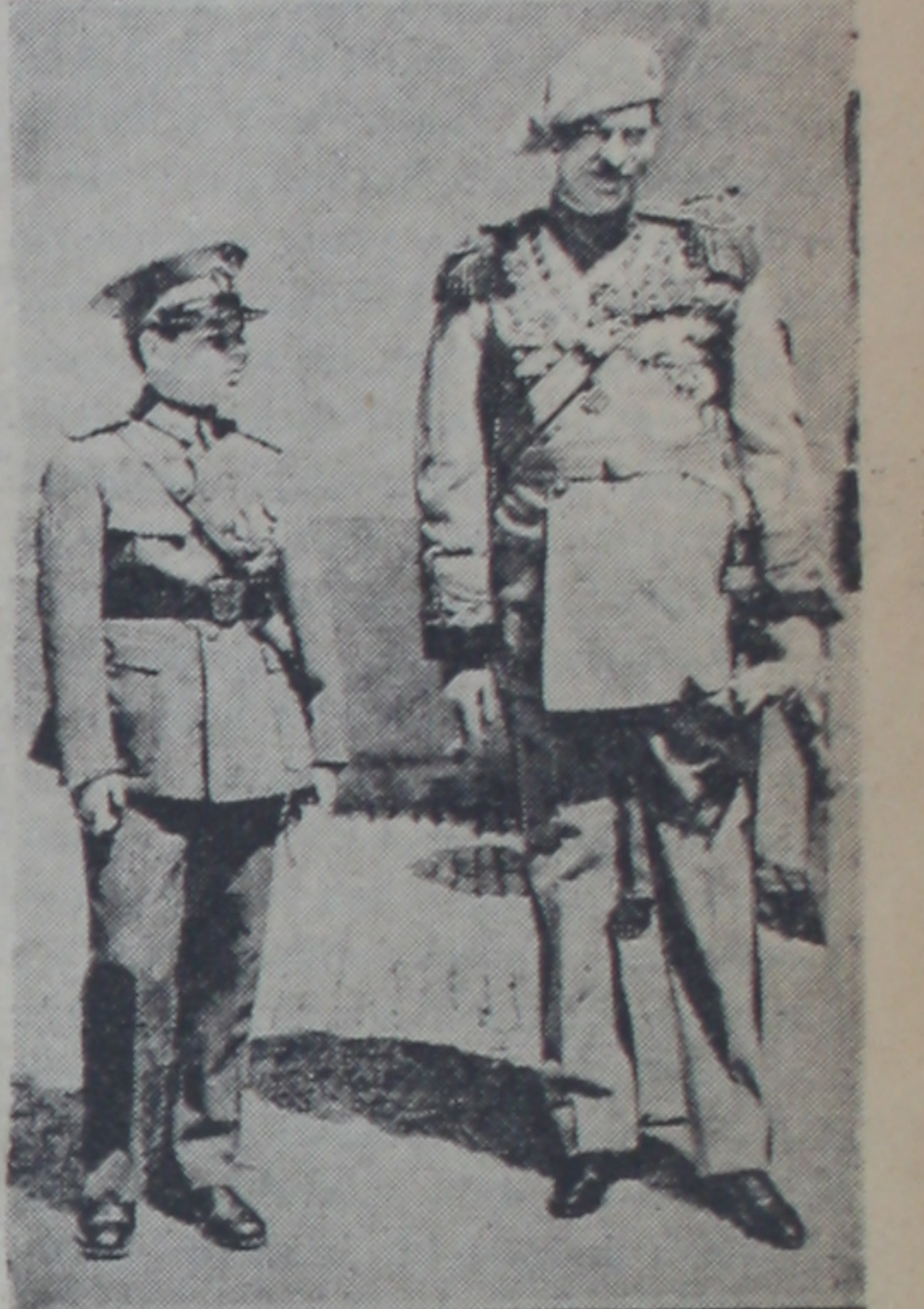
[13] Derleme fişleri.

[14] Kamusu Türkî.

[15] Pavet de Courteille Lügati.

[16] Lehçei Osmanî.

Yarınki sayımızda
İsmail Hami Danişmend'in
Güneş - Dil fonetiği
hakkındaki yazısını
okuyunuz.

Römanya Kralı Karol, Veliad Prens Mişel'le birlikte.

siyasal bir mahiyet taşımakta olup, petrol ambargosu meselesi ile alakalı bulunmaktadır.

Öte taraftan, aynı gazetenin yazdığına göre, bu ziyaret bir diplomatik seyahatler serisine başlangıç gibi görünmektedir. Romanya kralının martta İngiltereye gitmesi ihtimali vardır. Bu seyahatin bazı diplomatik maksatlarla yapılacağı söylenmektedir.

Deyli Telegraf gazetesi şunları i-
(Sonu 3. üncü sayfada)

Dağ ve kar aşılmaz engeller değildir

Bursada, Uludağ'da, Cumhuriyet Halk Partisinin yaptırdığı dağ sporları avî önünde kayakçılarımız (Uludağ'dan dönen Yazı İşleri Direktörümüz Nasuhi Baydarın buna dair yazısını altıncı sayfamızda okuyunuz.)

(Yazısı altıncı sayfada)

İstanbul mektubu

İnkılab dersleri

R. PEKER

— 2 —

Neşet Halil ATAY

4 — Türk inkılabının iki osmanlı inkılabından nasıl ayrı bir anlayıştan doğduğuna ve niçin ayrı bir hareket olduğuna yukarıda kısaca işaret edilmişti, bu işaret burada hürriyet ve sınıf inkılabları veya bunlara karşı olan, harb sonrası aksülamelleri, otoriter rejimler içinde aynen tekrarlanabilir.

Hürriyet inkılabları her memleketlerde idare edilenlerin, idare edenlere (saray, kilise, asilzade) karşı bir zulümden, bir haksızlıktan (kısacası emeksizlikten ve sefaletten) kurtuluş hareketi olarak başlamış, bazı memleketlerde kırıllıkları, bazılarında kilise imtiyazlarını, asalet haklarını ortadan kaldırmış, fakat ne bu memleketlerde idarenin başına daha kuvvetli salâhiyetlerle yeni otoritelerin geçmesine mani olabilmiş ne de imtiyazlı zümrelerin bu memleketlerdeki sayı ve nüfuslarını eksiltilebilmiştir.

Hürriyet inkılabı yapan memleketlerde sadece salâhiyetler değişmiş, otorite saray ve kiliseden profesyonel politikacılara, siyasal partilere geçmiş, kandan gelen asalet hakları birer hisse senedi halinde, hisseli şirketlerin, mali müesseselerin kasalarına yerleştirilmiş, fakat halk zulme, haksızlığa, emeksizliğe, sefalete karşı kan dökerek inkılab yaptığını zanneden büyük kalabalık, o, sayısı daha büyüyerek, sefaleti artan idraki nisbetinde daha derinleşerek bu inkılabın önünde bir istişham işareti gibi bükülmüş kalmıştır.

Gene bu sualin cevabını tamamlamak için; hürriyet ve sınıf inkılablarının iç ve dışta *inhilal ettirici* (sınıfcılık, müstemlekecilik) vasıflarını ve bunların aksülamellerini (otoriter rejimler) türk inkılabının *terkibci* vasıflarıyla (iç ve dış siyasada, devlet, idarede, sosyal, ekonomik, kültürel yaşayışta millileşme) karşılaştırmak tam bir neticeye varmak,

Türk inkılabının bütün inkılablarından ayrı, türk milletinin yeni bir millet, yeni bir cemiyet, yeni bir devlet anlayışından doğduğuna ve ancak böyle bir çerçeve içinde tetkik edilebileceğine işaret etmek de mümkündür.

5 — Türk inkılabı dünyanın bugünkü gidişine;

a - İstiklalleri kayıt ve şart altında bulunan müstemleke ve yarım müstemleke memleketlerle, yaşayışları geri olan insan yığınlarına yeni ve ileri bir yaşayış yolu göstermek,

b - Yaşayışları ileri olan insan yığınlarının, yaşayışları geri olan insan yığınlarıyla münasebetlerine ve;

c - Yaşayışları ileri olan insan yığınlarının kendi aralarındaki yaşama tarzına tesirler yapmak,

Suretiyle biri ötekinden mühim üç tesir yapmış ve bu tesirlerle *insanlık tarihinde yepyeni bir devre* başlanmıştır.

6 — Büyük endüstri inkılabından sonraki dünya tarihi, ki bu trahin ana hatları;

a - Ev sanayiinden büyük sanayie geçiş,

b - Küçük sanayiciler mülkiyeti yerine, işçiler mülkiyetsizliği, büyük sanayiciler mülkiyeti (kapitalizm) u-sullerinin kurulması,

c - Sınıflaşma (liberalizm),

d - Buharlı kara ve deniz nakil vasıtalarının işlemesi,

e - fabrika sanayiinin ve buharlı nakil vasıtalarının inkişafı nisbetinde, hammadde, pazar ihtiyaçlarının artması (müstemlekecilik),

f - Tarihte yeni tip sanayici, hammaddeci ve pazar memleketler devrinin başlaması (emperyalizm),

g - Sanayi kârlarının işçiler ve hammaddeci memleketler aleyhine muayyen sınıflar ve muayyen memleketlerde toplanması,

h - İç (sosyalizm hareketleri, siyasal partilerin teşekkülü, mücadeleler) dış (rekabetler, milli kurtuluş hareketleri) aksülameller,

i - Umumi harb,

j - Umumi harbin liberal anlayışa göre tasfiyesi,

k - Mukavemetler (ilk mukavemeti Türkiye yapmıştır) sınıf ihtilalleri (ilk ihtilal Rusya'da olmuştur) buharan, işsizlik,

l - Yeni aksülameller, liberalizmin tasfiyesi (sanayi ve ticaret serbestisini tahdid eden milli beynelmil kanunlar) liberalizme, sosyalizme karşı otoriter rejimlerin, (faşist İtalyada, nasyonal sosyalist Almanyada), m - Emperyalizmin yer yer tasfiyesi, milli devletlerin kuruluşu (ilk hamleyi Türkiye yapmıştır).

İlah.. ilah.. ilah..

Diye hülâsa edilebilir; en doğru olarak ancak ve yalnız türk inkılabı bakımından - ve türk inkılabının birer müeyyidesi olarak - izah edilebilir.

7 — Türkiyede bir tek siyasal parti oluşu, Türkiyede türk inkılabının; devlet idaresinde ve milli hayatta liberalizme ve bunun tabii neticeleri olan sosyalizme ve klerikalizme yer vermemiş, millet, devlet, idare, ekonomi, kültür, ilah.. anlayışlarını sosyal yaşayışın her safhasında derece derece millileştirmiş olmasıyla izah edilebilir.

Hiç bir millet siyasal yaşayışında, yaşayışına müessir olan şartlara (ki bu şartlar menfaat ve zararın millet arasında istihsal ve tevzi tarzı diye hülâsa edilebilir) rağmen devamlı bir idare tesis edemez.

Liberalizm ve liberalizmin siyasal, ekonomik hak ve menfaat anlayışlarını tasfiye etmeden, cemiyeti millileştirmeden, mesela sosyalist anlayışların cemiyetin muhtelif çalışma zümreleri arasına girip yerleşmesine ve zamanla birer siyasal parti halinde kuvvetlenip büyümesine mani olamaz.

Dini, meşleki partiler içinde vaziyet böyledir. Bunlar, ve bunlar arasındaki çalışmalar ayrı ayrı veya hepsi bir arada cemiyetin muhtelif sınıfları arasındaki menfaat hak hattı devlet millet anlayış ve ayrılıklarının, genişlik ve derinlik ölçüleridir.

Burada ikinci bir noktaya, Muhtelif sınıflar arasındaki menfaat ve anlayış ayrılıklarının kuvvet zoru ile *telife* *çalışan* tek partili otoriter rejimlerle,

Menfaat ve anlayış bütün bir cemiyet ölçüsünde millileştiren tek partili *terkibci* millî rejimler,

Arasındaki mahiyet farkına işaret ederek de,

Siyasal partilerin veya otoriter rejimlerin insanlık tarihinde ileri bir cemiyet merhalesi olmadıklarını isbat etmek mümkündür.

8 — İstiklal, türk milletinin milli toprağına, bu milli toprağına müdafaasına, iç ve dış siyasasına, adliyesine, kültürüne, maliyesine, ekonomisine, iç ve dış karşı, maddi ve manevi, kayıdsız, şart-sız hakimiyetidir.

İlah.. ilah.. ilah..

Cevabların sizi tetmin edip etmediğini bilmiyorum. Zaten benim bu yazıda yapmak istediğim de bu değildi. Bir gazete için uzun bile telakki edilse, 117 sayfalık bir kitabın bir tek yazı içine sığdırılmazdı.

Ben bu yazıda size *Receb Peker'in inkılab derlerini* okutmak için bir tecrübe yaptım

Muvaffak oldum mu, olmadım mı en doğru hükmü siz vereceksiniz.

Yalnız sırası gelmişken size kitaptan benim anladıklarımı da söyleyeyim:

1 — Receb Peker derslerini Üniversite ve yüksek mekteplerin son sınıf talebelerine verdiği için derslerinde uzun, yorucu izahlar yapmamış, hâdiselere, tarihi vakalara kısa ve çok defa sert tahlillerle işaret etmiştir. Bazen bir kaç kitabın bir tek cümlede bazan bir kaç asırlık tarih bir tek sayfada hülâsa edilmiştir.

2 — Receb Pekerin derslerinde mesul bir devlet ve parti adamının ihtiyatı ile, idealist bir inkılab şefinin pervasız hükümleri yanyanadır. Onun için kitabta ifade inişli, çıkışlıdır. Ve bence; bu, kitabın belli başlı güzelliklerinden biridir.

3 — Receb Pekerin inkılab derslerinde, mesuliyetsizlerin, demagoğların inkılabı bazan aslından başka kalıplara sokan mübalatsızlıkları yoktur. O; ders-

(Başı 1. inci sayfada)

etmek [17].

MEN = yüz, surat [18].

EĞ, EY + men + mek = işti-

yak duymak [19].

AR = Alâ [20].

UG + ar + mak = tanzim et-

mek [21].

ULCAY = saadet [22].

UG + ulca + mak = saadet di-

lemek [23].

UK = Akıl [24].

UG + uk = müdrike [25].

İŞ = Mesele, zorluk [26].

EĞ + iş + mek = inat et-

mek [27].

İÇ = yakınlık [28].

İĞ + iç + mek = münasebeti

olmak [29].

EÇ = Hemşire [30].

EĞ + eç = Hemşire [31].

Uz = Sulh, selâmet [32].

UG + uz = Kutsî, mübarek

[33].

US = Sekinet, mantık [34].

UK + us = Zekâ [35].

UŞ = Üşmek, üşümek, tecem-

mü, tehacüm [36].

ÜK + üş = Ekser, ekseriya [37]

UK + uş + mak = İctima et-

mek [38].

İK = Cereyan [39].

IK + ık = Seyyal [40].

İM = Remz, kapalı söz [41].

İĞ + im = Kuruntu [42].

İR = İrken, erken, sabah [43].

İĞ + ir + cık = Fecr [44].

İĞ + ir + ık = Sahur [45].

İS, İSEN = Dürüstlük [46].

İĞ + ise = Huysuz [47].

EŞ = Yanyana, çift [48].

[17] Derleme fişleri.

[18] Radlof, IV. "Uygur lehçesi".

[19] Kistas-ül-Beyan.

[20] Büyük Türk Lügati.

[21] Derleme fişleri.

[22] Çağatay Lügati, Pavet de Cor-

teille Lügati.

[23] Çağatay Lügati, Pavet de Cor-

urteille Lügati.

[24] Radlof, I. "Uygur lehçesi".

[25] Radlof, I. "Uygur lehçesi".

[26] Kamusu Türkî.

[27] Derleme fişleri.

[28] Kamusu Türkî.

[29] Büyük Türk Lügati.

[30] Derleme fişleri.

[31] Balkar lehçesi.

[32] Kamusu Türkî.

[33] Büyük Türk Lügati "Çağatay

lehçesi".

[34] (Fikir, idrak) Radlof, I. "Uygur lehçesi"; Kamusu Türkî, Türk Dili.

[35] Divanü Lûgat-it-Türk.

[36] Atalar sözü; Tercüman-ül-Lûgat.

[37] Ferhenknamei Sadi.

[38] Nehc-ül-Feradis.

[39] Büyük Türk Lügati "Çağatay

lehçesi".

[40] Büyük Türk Lügati "Çağatay

lehçesi".

[41] Radlof, I. "Çağatay lehçesi";

Divanü Lûgat-it-Türk.

[42] Derleme fişleri.

[43] Türk Dili.

[44] Derleme fişleri.

[45] Derleme fişleri.

[46] (Dirayet, His) Orhon kitabele-

ri; Türk Dili; Elidrak haşiyesi; Büyük

Türk Lügati.

[47] Derleme fişleri.

[48] Kamusu Türkî.

lerinde parlak olmağa hiç ehemiyet vermeden, mütemadiyen, nasıl ve niçinlere cevap aramış, inkılabı şu veya bu temayüle değil, inkılabı göre izah etmiştir.

4 — Kitab, derin ve anlayışlı bir tetkik mahsulüdür. Kitabta en uzak tarihî devirler, en güç ekonomik, siyasal, kültürel, sosyal ilah.. Hâdiseler vuzuhsuz ve hükümsüz değildir.

5 — Kitabta insanlığın ileri gidişinde mukadder saadet merhalesinin; cumuriyet ile idare edilen milli devletler olduğu tebarüz ettirilmiş, buna aykırı bütün rejimler, monarşiler liberalizm, sosyalizm, klerikalizm ilah.. ilah.. mahkûm edilmiştir.

6 — Tezi yepyeni olan kitabın belkemiği Milli Şef'tir

"Ulus,, un Dil Yazıları

EG + eş + mek = mübahase

etmek [49].

İĞ + eş + mek = Karşı koy-

mak [50].

CUR = tarz [51].

A + cur = aded [52].

CUN, CUM, ÇUN, ÇUM = cüm-

le, mecmu, cumhur [53].

A + cun = Âlem, kâinat [54].

İTE, İTI = iktidar [55].

İĞ + it = kudretli [56].

MUT = maksat [57].

U + mut + mak = Ümit ver-

mek [58].

UN = İmal, ihzar, tertip, UN =

Farine, chose préparée [59].

A + nun + mak = Hazırlan-

mak [60].

UN = Tertib, husul [61].

UG + un = Karar, karar ver-

mek [62].

CAR = Gayretli [63].

A + car = Müteşebbis [64].

CET = Himmet [65].

A + cet = Himmetli [66].

BUR = Koku [67].

A + bur = Amber [68].

UR - a = Falı hayır [69].

UG + ur = Falı hayır [70].

Demek ki bu şeyler birer hakikattir. Yalnız bütün Türk lehçelerini karıştırmak lazımdır. Bu lehçeler henüz daha tamam olarak toplanmamıştır. Toplanmış olsa idi bu "sürviyans" ları kolayca bulurduk. Bu "sürviyans" veya "reminisans" ları daha kolay tespit ederdik.

"AG" IN DEĞERİ

"Etimoloji, mortoloji ve fonetik bakımından Türk Dili" eserinin "Fonetik" kısmı bir teori değildir. Bu kısım en büyük bir hakikati ihtiva eder. Bu hakikati anlıyamyıanlar diyeceklerdir ki:

— Bizde "ırk sesleri" nin en önde geleni ve en eskisi "ğ" bir sestir. Bunun bidayette "ağ" şeklinde olması bir teoridir.

Fakat, bu ses "mağ, nağ, vağ, kağ..." idi demek te hakiki bir itiraz değil; o da bir teori olur.

"Ağ, asıldır" fikri, Türkçenin bugünkü haline bakarak çıkmıştır.

Biraz evvel zikrettiğim garip hâdiselerden başka "YAP, ET, DUR" sözlerinden "YAP + im, ED + im, DUR + um" gibi isimlerin istikak sesi olan (M), gene bu sözlerden "YAP + m + ak, ET + m + ek, DUR + m + ak" mastarlarını yaparken, araya girince, bu sesin "hakiki" kıymeti ile, sonradan işe yaramağa başladığı ve sabitleştigi fikrini verir.

Ve bu ses tahlilleri için ne kadar emek sarfedildiğini istikak kitaplarında görmelidir. Cuni'nin kitabı baştan aşağı bir vesikadır.

Eğer "ma, na, ra" gibi ve "mu, nu, fu, şu" gibi sesler de İLKİN sayılır dense idi belki kimse hiç itiraz etmez idi.

Yalnız Türkçenin insan dili olarak sistematik nemasını bulamaz idik.

Ağ'daki kıymet, "varyant" ları

[49] Velet Çelebi'nin fişleri.

[50] Divanü Lûgat-it-Türk.

[51] Büyük Türk Lügati "Azeri lehçesi".

[52] Tuhfet-üz-Zekâ.

[53] Radlof, IV. "Çağatay lehçesi".

[54] Büyük Türk Lügati "Uygur, Çağatay lehçeleri"; Radlof, I. "Uygur lehçesi".

[55] Türk Dili.

[56] Uygur Metinleri.

[57] Velet Çelebi'nin fişleri.

[58] Radlof, I. "Çağatay ve Azeri lehçeleri".

[59] Kuran Tercümesi.

[60] Uygur metinleri.

[61] Kuran Tercümesi.

[62] Hurşit ve Ferahşat.

[63] Derleme fişleri.

[64] Derleme fişleri.

[65] Radlof, IV. "Kırgız lehçesi".

[66] Derleme fişleri.

[67] Türk Dili.

[68] Babus.

[69] Derleme fişleri.

[70] Divanü Lûgat-it-Türk; kamusu

Türkî.

ile beraber iptidai bir hayvan dili ne "ABSRAKTIF" nemasını vermesidir.

BİR KARŞILAŞTIRMA

Şu kelimelere nazarı dikkati celb ederim:

I. AÇ = iştiha, Türkçe.
AŞ = yemek, Türkçe.
AAZ, AGİZ = Ağız, Türkçe.
AVA, AURIS = Ağız, Rumca.
AH = Ağız, Sanskritçe.
OS = Ağız, Lâtince.
OSS = Ağız, norrois, eski Island dili.
USTA = Eski Bulgarca, ağız.
AUSTIN = Ağız, eski Prusya dili.
ESSEN = Yemek, Almanca.

II. AK, AKI = Su, Türkçe.
AW = Su, Keltik.
EAU = Fransızca.
AQUA = Su, Lâtince.
AIGES = Su, Grec Dorien.
AGAG = Su, İbranice.
AYER = Su, Malais.

III. AĞ = Yüksek. Ağmak = yüklemek;
AŞ = Yüksek. Aşmak = Çıkmak. Aykırır, aşırı, ...
AN = Akıl, fikir.
AD = Ünvan.
ALP = Yüksek.

IV. AĞA, AĞO, AĞIOS, AHA, AHI, HA, EA, IS, ISIS, OZIRIS, HELA, ELOH = Büyük, Allah, sahip, efendi, şeyh, mübarek...

Hayvanî ihtiyaçlar ile totemik mefhumların dil münasebetleri bu misallerde kâfi derecede gözüküyor.

İmdi hayvaniyetten çıkan bir "PRIMAT" bu sesten, yani bu (AGAYEMENT) dan (ALLAH) yapıtı, onu ŞAFAK, AYDINLIK, ZIYA, ATEŞ ve GÜNEŞ için kullandı, ve insan oldu, demek elbette doğrudur. Alistığı bu idi, başka ne bulacak idi?...
Bu bir Fizyoloji, bir Biyoloji, bir Antropoloji meselesidir. Modern felsefe bu bilgiler üzerine kurulur. Bu bilgilerden doğacak olan (DİL "Préhistoire" t) dahilinde çalışmak hiç bir vakit tulu emel sayılmaz.

Dr. Prof. Saim Ali DİLEMRE

Yüksek ziraat enstitüsünde bir konferans

Y. Z. E. Baytar fakültesi parazitoloji enstitüsü direktörü Pr. Dr. Sprehn cumartesi günü akşamı saat beşte fakülte konferans salonunda bir konferans vermiştir. Pr. konferansında bilhassa hayvanlarda bulunan parazitlerin insanlarla olan ilgi ve münasebetlerinden ve bu parazitler ile savaşmada yalnız hayvanların değil, insanların da sağlıklarını koruma usullerinden uzun uzadıya bahsetmiştir. İlim alanında yapmış olduğu araştırmalar ve orijinal çalışmalar ile kendisini tanıttırması olan Pr. Anadolu'da yapmış olduğu ciddi araştırma sonuçlarını grafik ve rakamlarla canlı bir şekilde göstermiştir.

Projeksiyonla bir çok diya pozitifler göstermiş ve bu parazitler hakkında lüzum gelen malumatı vermiştir. Bilhassa hazırlanmış olduğu parazitler koleksiyonu dikkati çekiyordu.

Konferans birbuçuk saat kadar sürmüş ve Dr. Şükrü Oytun tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

KONFERANS

Halkevi Başkanlığından: 15 ikinci kanun çarşamba günü saat 16 da evimizde, Ticaret lisesi öğretmenlerinden B. Şükrü Eralçın tarafından (Sergi ve Panayır) mevzuu üzerinde önemli bir konferans verilecektir. Konferansa herkes gelebilir.

KONFERANS

Halkevi Başkanlığından: 15 ikinci kanun çarşamba günü saat 16 da evimizde, Ticaret lisesi öğretmenlerinden B. Şükrü Eralçın tarafından (Sergi ve Panayır) mevzuu üzerinde önemli bir konferans verilecektir. Konferansa herkes gelebilir.

KONFERANS

Halkevi Başkanlığından: 15 ikinci kanun çarşamba günü saat 16 da evimizde, Ticaret lisesi öğretmenlerinden B. Şükrü Eralçın tarafından (Sergi ve Panayır) mevzuu üzerinde önemli bir konferans verilecektir. Konferansa herkes gelebilir.

KONFERANS

</

Ciornale d' Italia "İtalya boyun eğmemiştir" diyor.

Habeşistandaki harekât durgunluğu İtalyanın isteğinden ileri geliyormuş

Roma, 13 (A.A.) — Ciornale d' Italia diyor ki:

"Yabancı memleketlerde çıkarılan bozguncu haberler doğru değildir. Hele Afrikada askeri muvaffakiyet-sizlikler olduğu haberi gülünçtür. Bunları yaymakla, Cenevrede İtalyanların fena vaziyette oldukları yolunda bir düşünce doğurmak istenmekte ve İtalyaya karşı zecri tedbirlerin daha fazlaştırılması arzu olmaktadır."

İtalyanın kendisine acıyan bir memlekettir kendisini bu güç vaziyetten kurtarmasını istediği yalandır. Zecri tedbirler ümidlenmemelidirler. İtalya boyun eğmemiştir. İtalyanın arzusu, kuvvetlerini gittikçe fazlaştırmaktadır. İtalya, sulhu değil, fakat Afrikada harbi ve Avrupada zecri tedbirlere karşı müdafaayı düşünmektedir. Habeşistanda askeri hareketlerin durgunluğu İtalyanın isteği üzerinedir, yoksa Habeşistanın hareketi üzerine değil. Sulh, zecri tedbirlerin istediği tarzda, Habeşistanda hiç bir zaman bir mağlûbiyetle elde edilemeyecektir. Sulh, İtalya şartları-

mahfiller, milletler cemiyetinin Habeşistana bir tahkikat komisyonu gönderceği hakkında yabancı gazeteler tarafından çıkarılan şayiaları, ciddiye almamakta ve Habeşistanda böyle bir tahkikatın ne derece zor bir iş olduğuna ileri sürmektedir.

Bilhassa eğer İngiltere müsbet bir vaziyet almayıp da pasif kalırsa 18 ler komitesinin 20 ikinci kânundan sonra petrola ambargo konmasına karar vereceği sanılmamaktadır. Zecri tedbirlerin kuvvetlendirilmesinin gecikmesine sebebi olarak Amerika parlamentosunun daha bitaraflik kanunu projesi hakkında hiç bir karar vermediği keyfiyeti gösterilmektedir.

Belçika sulh için tavassutta bulunmamış.

Brüksel, 13 (A.A.) — Resmi mahfiller, Belçikanın İtalyan - habeş ihtilâfında bir müdahalede bulunmuş olduğu haberini Romada nasıl bir alaka ile öğrenilmiş olduğundan bahsetmektedirler.

Erik Drumond izni bitmeden Romaya dönüyor.

Paris, 13 (A.A.) — Bir çok gazeteler, Romadaki İngiliz elçisinin vazifesi başına vaktinden önce dönceği haberinin Romada nasıl bir alaka ile öğrenilmiş olduğundan bahsetmektedirler.

Pöti Parizien gazetesinin Roma muhabiri yazıyor:

"Sir Erik Drummond'un üç haftalık olan izni bitmeden önce Romaya dönceği oldukça alaka ile karşılanmıştır. Bu habere, hususi bir ehemiyet atfedilmektedir. Zira bu haber, Sir Erik Drummond'un Londra'da şimdiki vaziyet hakkında bir rapor vermek üzere gitmiş olduğu suretindeki şayiaları teyid eder mahiyette sayılmaktadır. Elçinin izninin kısaltılması İngiltere hükümetinin kendisini Milletler Cemiyetinin toplanmasından önce veya bu toplantı olduğu sırada İtalyan hükümeti nezdinde bir teşebbüste bulunmağa memur edilmiş olması şeklinde tefsir edilmektedir."

Mısır Dagaburda tahkikat yaptırıyor.

Kahire, 13 (A.A.) — Habeşistanı müdafa komitesi, müslüman gençliği cemiyeti reisi Doktor Abdülhamit Saidi Dagabur, Bolelli ve Ciciga'daki Mısır hastanelerini ziyaret etmek ve seyyar sıhiye heyetlerinin bombardımanları hakkında tetkikatta bulunmak üzere Habeşistan'a göndemeğe karar vermiştir.

Yunan kültür bakanı istifa etti.

Atina, 13 (A.A.) — Kültür bakanı, bazı üniversite profesörlerinin yeniden işe başlamaları hakkında öteki hükümet azaları ile fikir anlaşmazlığından dolayı istifa etmiş, istifası kabul olunmuştur.

Afrikaya giden İtalyan askerleri Napoli'de dans ediyorlar.

nın kabulüyle gelecektir. Zecri tedbirler zayıflamış bir İtalya görmek arzusunda bulundular. Fakat tersine olarak İtalya, günden güne daha kuvvetli, daha müstakil ve daha şerefli olmaktadır.

Roma, 13 (A.A.) — İtalyan salâhiyetler mahafili, İtalyan - habeş ihtilâfında sulh teklifleri yapıldığı haberini yalanlamaktadır.

Roma, 13 (A.A.) — Afrikaya hareket ederken Tirollü askerler arasında isyan çıktığı haberleri bir kere daha yalanlanmaktadır.

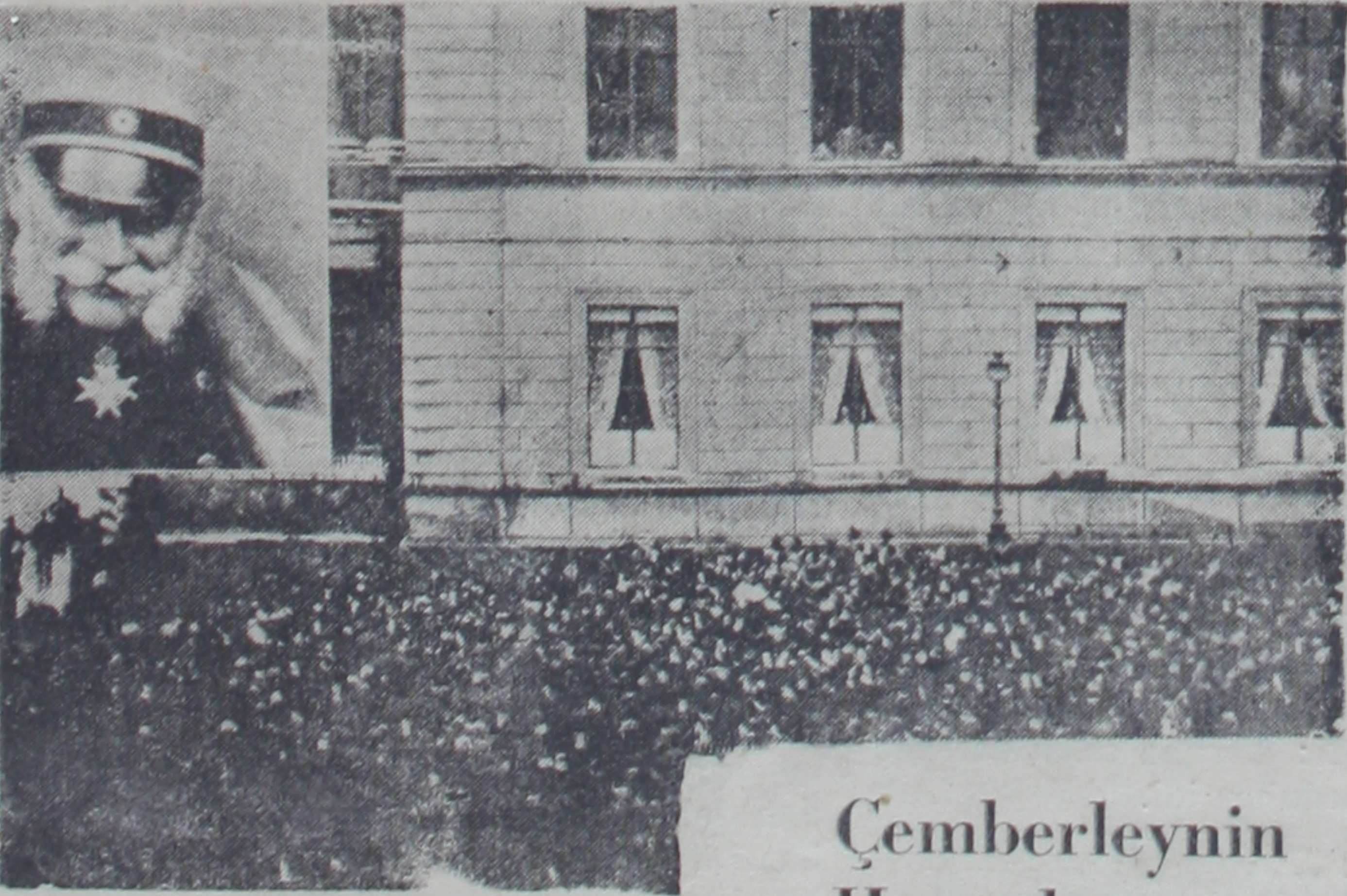
İtalyan resmi tebliği

Roma, 13 (A.A.) — 95 numaralı harb tebliği:

Hava kuvvetleri, Danakil'de Teru mntakasında keşif uçları yapmışlardır. Eritre cephesinin diğer taraflarında keşif kolları faaliyeti haber verilmektedir.

Zecri tedbirlerin kuvvetlendirileceği sanılmıyor.

Cenevre, 13 (A.A.) — İyi haber alan

Çemberleynin Hatıraları

1888 tarihinde sarayın önü ve "Orada hergün Berlinlilerden veya da yabancı memleketlerden gelmiş olan labalık toplanırdı..."

İmparator Birinci Vilhelm Almanyanın başka taraflarından yahud ziyaretçilerden birikmiş küçük bir kalabalık toplanırdı... (Çemberleyn'in hatıraları)

DIŞ HABERLER

Deniz konferansı

Konferansın suya düşmemesine gayret ediliyor.

Londra, 13 (A.A.) — Japon delegelerinin talebi üzerine, deniz konferansı İngiliz ve Japon delegeleri bu akşamüstü toplanarak Tokyodan gelen talimat üzerine konferansın vaziyetini gözden geçirmişlerdir. Ayrıca, bugün öğleden sonra İngiliz ve Amerikan delegeleri de toplanmışlardır.

Konferans muhitinde söylendiğine göre Lord Monsel yarın konferansta, delegelerin konferans ruzaimesine devam ederek inşa programı teatisi hakkındaki üç plânın münakaşasına devamı isteyip istemediklerini veyahud müsterek azamî had üzerinde münakaşayı arzu ettiklerini soracaktır.

Tokyo, 13 (A.A.) — Dış işleri bakanlığı namına söz söylemeye salâhiyetler olan bir zat, şu beyanatta bulunmuştur: "Deniz konferansını suya düşmekten kurtarmak için yeni gayretler sarfediyoruz."

Japon delegasyonu, meselenin tamamını gerek keyfiyet ve gerek kemiyet bakımından tetkik etmeye ve bu babta görüşmelerde bulunmağa hazırdır.

Amiral Asumi'nin yakınında bulunan kimselerden birisi, Japonların istediklerinin hiç bir suretle değiştirilmemiş olduğunu söylemiştir.

Londra, 13 (A.A.) — Deniz konferansının yarın sabah yapılacak olan toplantısı, Japon ve İngiliz delegeleri arasında iki saat süren bir konuşmadan sonra geri bırakılmıştır. Japonlar, bir veya iki nokta hakkında Tokyodan yeni talimat istemek arzusunda dırlar. Bu gecikme muhtelif memleket delegeleri arasında yeni konsültasyonları da mümkün kılmaktadır. Bununla beraber deniz konferansı mahfilleri vaziyetin çok nazik olmakta devam ettiği fikrindedirler.

B. Şuşniğ

Prağa giderek Orta Avrupa meselesini halledecek

Viyana, 13 (A.A.) — B. Şuşniğ'in cuma günü Prağa yapacağı seyahat, Avusturya ile Çekoslovakya arasındaki yakınlığı tevsik edecektir. En iyi kaynaklara göre, Prağ görüşmeleri, Tuna havzasının ekonomik vaziyetini sağlamlaştıracaktır.

Roma, 13 (A.A.) — Burada alâkalı mahfillerde söylenildiğine göre, İtalya, B. Şuşniğ'in Prağa ziyaretinden haberdar edilmiştir. Bu ziyarete büyük bir siyasal ehemiyet atfolunmamaktadır.

Prağ, 13 (A.A.) — Bütün Çekoslovakya gazeteleri, yakında Avusturya başbakanı B. Şuşniğ'in Prağa yapacağı ziyaretle yakından alâkalanmaktadır.

Bütün gazeteler, Avusturyanın Prağ elçisi B. Marek'in beyanatını neşretmektedirler. B. Marek, bu beyanatında diyor ki:

"Orta Avrupa davası, Avrupa siyasasının mühim ve esaslı meselelerinden biri haline gelmiştir. Herkes tarafından kabul edilmiş bir hakikat vardır ki, o da Tuna havzasında ekonomik şartların halen tatmin edici bir mahiyette bulunmadığıdır. Orta Avrupa devlet adamları için, bu vaziyete bir çare bulmak için yollar araştırmak büyük bir vazifedir."

Vecer gazetesi, bu ziyaret hakkındaki diyor ki:

"B. Şuşniğ Prağda çok ehemiyetli görüşmelerde bulunacaktır. Kendisi, yalnız cumur başkanı ve başbakan ile görüşmekle kalmıyacak, fakat aynı Kardinal Kaspar tarafından kabul olunacaktır. Mevzuubah olan mesele, en önce "Avusturyanın istiklâli" dir. Avusturya müstakil kalmak istemekte ve bundan dolayı Prağdan bir yardım dilemektedir. Avusturya başbakanının Habsburgların tahta geçmesi meselesi hakkında görüşmeler yapacağı da muhakkaktır. Bu mesele üzerinde en ehemiyetli görüşme, Kardinal Kaspar ile yapılacak görüşmedir."

İran Şahinşahının bir nutku

Şahinşah, yanında kraliçe de olduğu halde, bir öğretmen okulunu açtı

Tahran, 13 (A.A.) — Pars ajansı bildiriyor: İran Şahinşahı, ilk defa olarak yanlarında kraliçe ve kızları olduğu halde, kadın erkek büyük kalabalık

Fakat, vatan için çalışmanın en büyük bir vazife olduğunu unutmayınız. Yarının saadeti sizin elinizdedir. Yarının neslini terbiye edecek sizlersiniz. Sizlere, çalışma ve ekonomi tavsiye ederim ve sizlerden bunları beklerim. Lüksü birtarafa bırakınız ve lüzumsuz masraflardan kaçınız."

Şahinşahın babaca sözleri, kadınlar tarafından, şiddetli ve sürekli bir surette alkışlanmıştır.

Şahinşah bundan sonra erkeklerle hitaben de şu beyanatta bulunmuştur:

"Şahsınıza hürmet etmeniz ve izzeti nefsinizi yüksek tutmanız lazımdır. Hiç bir zaman zayıf ve betbaht olduğunuzu sanmayınız ve böyle düşünmeyiniz. Derhal aksülamel yapınız ve düşününüz ki kuvvetlisiniz, kuvvetli kalacaksınız ve yükselmek için lazım her türlü iyi huylara maliksınız. Vatana karşı olan muhabbetinizi, maddî esasların istinat ettirmeyiniz. Memleketinizin hürriyet ve istiklâlinin temini için lazım gelen faaliyetlerde bulunmak suretiyle vatana bağlılığınızı göstermenizi tavsiye ederim. Vatana karşı samimî olunuz ve bu samimiyeti, bütün hayatınızda hissedeceğiniz bütün duyguların fevkinde tutunuz."

İran kraliçesi bir yetimhaneyi ziyaret etti.

Tahran, 13 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

Kraliçe, yanında kızları olduğu halde, dün bütün masrafı veliahd tarafından görülen Şahpur yetimhanesini ziyaret etmiştir. Bu yetimhanede şimdilik 95 çocuğa bakılmaktadır. Kraliçe, yetimhaneyi en ufak teferüatına kadar gezmiş, yemekleri tatmış ve çocuklara iyi bakılması için talimat vermiştir.

İran Şahinşahı Majeste Rıza Han Pehlevi

önünde bir ilk öğretmen mektebini açmış talebeleri, vatan aşkına, ekonomiy ve hayatta sadeliğe teşvik eden belig bir söylev vermiş ve demiştir ki:

"İran kadınlarının bugün kendileri vaziyetlerini idrak ettiklerini ve haklarını istemekte olduklarını görmekte çok memnunum. Kanaatim şudur ki, memleketimizin saadet ve refahını temin için hepimiz büyük bir enerji ile cesaretle çalışmak mecburiyetindeyiz. Sizler, hem kendinizin ve hem de vatanınızın saadetini temin için çalışmalısınız."

Afgan Hariciye Veziriyle İran Dış İşleri Bakanı arasında

Tahran, 13 (A.A.) — Pars ajansı bildiriyor:

Afganistan Dış İşleri Bakanı, İran Dış İşleri Bakanı B. Kazemî'ye aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

"Ankarada İran mümessilinin bana göstermiş olduğu dostane tesanüd hislerinden dolayı samimî teşekkürlerimi kabul etmenizi rica ederim. "Yaşasın İran Şahı, yaşasın asil İran milleti."

İran Dış İşleri Bakanı, bu telgrafa, İranın Ankara büyük elçiliği vasıtasıyla aşağıdaki cevabı vermiştir:

"İki memleket arasındaki dostane münasebetlerin takviyesi ve mevcud tesanüdü idamesi faaliyetleri hakkında İran mümessilleri için ek selamsızın ifade ettikleri samimî hissiyattan çok mütehasis oldum. Bu münasebetle ve Ekselansızın seyahatı dolayısıyla, size en samimî hissiyatını ve gerek şahsî saadetinizi ve gerek dost ve komşu Afganistanın terakki ve refahı için en samimî temennilerimi bildiririm."

Kıral Karol'un yolculuğu etrafında

(Başı I. inci sayfada)

lâve ediyor:

"Küçük antant devletleri, son zamanlarda, istiklâllerinin korunmasını Fransadan ziyade İngiltereden beklemektedirler..."

Belgrad, 13 (A.A.) — Kıral Karol ile Prens Paul'un dünkü av esnasında bugünkü siyasal vaziyetler üzerine konuşmuş olmaları ihtimali yok değildir. Fakat sanıldığına göre Prens Antuan dö Habsburg bu konuşmalarında bulunmamıştır.

Papalığın Habsburglara mütemayil olduğu bilinmektedir.

B. Şuşniğ'in Prağ ziyaretinin neticeleri Macaristanda da büyük ehemiyetle ve sabırsızlıkla beklenmektedir. Macaristan, Milletler cemiyeti ile daha iyi münasebet kurmak için bir yol aramaktadır. B. Şuşniğ'in Prağda aynı zamanda Macaristanın arzularına da tercüman olması muhtemeldir.

Hauptman davası yeniden mi görülecek?

Trenton, 13 (A.A.) — Vaşington'un iki avukatı daha Hauptmann'ın müdafaası tarafını iltizam etmişlerdir. Yeniden yüce mahkemeye müracaatla davanın istinaf edilmesi düşünülmektedir. Bilindiği gibi yüksek mahkeme, 9 ilkkânunda yapılmış olan bir müracaatı red etmiş idi. Vali Hofman ile görüşmeği ziyadesiyle arzu etmekte olan avukat Finnegan, hava yolu ile Şikagoya gitmiştir. Kendisinde Şikago'lu üç kişinin elinde Lindberg'in vermiş olduğu necat fedyesinden 22 bin dolar bulunduğuna dair haber olduğunu söylemektedir.

Newyork, 13 (A.A.) — Hauptmann'ın müdafaası vekili Lloyd Fisher, idam hükmünün icrasına engel olmak maksadiyle yüksek mahkemeye yeniden bir istida vermek hususunda Vaşington'un bir çok avukatlarının yardımını temin etmiştir.

Yabancı gazetelerde okuduklarımız

Akdeniz ve Kızıldenizde hava kuvvetlerinin askerî ehemiyeti

La Frans Militer mecmuasında General A. Niseli yazıyor:

Herkes habes meselesinin barış yoluyla halledilmesini candan istemektedir. Fakat milletler cemiyetinin kararlaştırdığı zecri tedbirlerin tatbiki, hele bu tedbirler kömüre ve petrole da genişletilecek olursa, en vahim neticeler doğurabilir. Ve bu hal ya İngilterenin İtalyanın savaş kaçakçılığını kontrol için muayene hakkını kullanmak istemesine, yahut da bitaraf devletlerin bu hakkı ona vermelerinden ileri gelebilir. Şu halde tayyarecilerin deniz harbi şartlarının husule getirdiği değişikliğin dolayısıyla Akdenizde Stratejik vaziyetin ne halde olduğunu incelemek faydalı olur.

Makinenin büyük inkişafından ve tayyarecilerle deniz altı gemilerinin vucuda gelişinden önce, donanmalar aylarca denizde kalıp düşman sahillerini yakından abluka edebiliyorlardı.

Aynı devrin topçuluğu ile hattâ sahil seviyesine aynı yükseklikte bile olmak şartıyla iyi müdafaa edilen limanlar, gemiler için emin sığınaklar teşkil ediyorlardı. Bugün ise modern gemiler, gerek tamir edilmek, gerekse yakacak tedarik etmek, mecburiye tindedirler. Sahille bir seviyede bulunan limanlar, uzaktan topçu ateşine tutulabilirler: Bütün limanlar, düşman tayyareciliğinin faaliyet sahalarında da bu suretle bombardıman faaliyetine maruzdurlar. Hareket halinde bulunan gemiler, hava bombardımanından bir dereceye kadar kaçınılabirler fakat hareketsiz durupta dar bir limanda bulundularını, muhakkak ki en büyük tehlikelere maruz bulunurlar.

İtalyanın merkezi vaziyeti, kendisine garp Akdenizinde inkâr götürmez stratejik faydalar temin etmektedir.

Sardonya kıyılarına kadar ancak 100 mil, Sicilya ile Tunusun şimal burnu arasında ancak 70, gene Sicilyanın cenup kıyısı ile Malta arasında ancak 70 mil vardır. Sardonya, Sicilya ve Napoli sahili arasındaki üç köşenin dıl'ı 400 mili bulduğu gibi, Tirenien denizinin hiç bir noktasında şimal İtalyanın veya Libya sahilinin 300 mil ötesinde bulunmamaktadır. İşte bu kadar mesafe dahilinde İtalyan kara tayyareciliğinin büyük bir kısmı deniz hareketlerine iştirak edip her hangi bir harp eden tarafın deniz yolunu son derece tehlikeye düşürebilir, o zaman Maltada pek büyük olmayan limanı ile hiç bir donanma için sığınaklık edemez.

Sardonya'dan uzaklaştığı nispete, garbi Akdenizin Cibraltara kadar giden garp kısmında tehlike gittikçe azalmaktadır. Fakat Atlantik seferlerini yapmış olan İtalyan tayyare ve ekipajları Sardonyayı bu limandan

ayırarak 1500 millik seyahatı başarılabilecek kudrette olabilirler.

İtalyan tayyareciliği, bu denizlerde kendi levazımlarını temin eden depoların yakınında olmak itibarıyla bir üstünlüğe sahiptirler. Halbuki İngiliz hava kuvvetleri ise karada hiç bir emin temele sahip bulunmayacaktır. İngiliz donanmasında yer bulan tayyareler, gördüğü talim ve terbiye İngiliz tayyareciliğine müsavi olan İtalyan hava kuvvetleri ile karşımalarda onlara galebe çalacak kadar kalabalık değildir.

Bu itibarla İngiliz donanmasının deniz üstü gemilerinin sayısı bakımından gösterdiği büyük üstünlük, İtalyan donanmasını dikkatli davranmaya sevkedecek şekilde olmasına rağmen, İtalyan donanması da hareket üslerinin yakınlığı ve tayyarelerinin yardımı dolayısıyla, hele bu keyfiyete birde malik bulunduğu deniz altı gemilerinin sayısı ilâve edilirse, bazan çok müsait imkân ve fırsatlar bulabilir. Şarki Akdenizde, iki hava kuvvetinin vaziyeti, bu derece gayri müsavi olamaz.

Gerçi İngiliz hava kuvvetleri, İngiliz donanmasına, Kıbrıs, Hayfa ve Abukir hareket üslerine dayanabilir. Bununla beraber, Rodosa ve on iki adaya dayanacak olan İtalyan tayyareleri de Hayfa'dan ancak 450, Süveyş kanalı mahrecinden 400 ve İskenderiye'den 350 mil uzakta bulunacaktır. Fazla olarak İtalyanlar, sınırı İskenderiye'ye 300 mil mesafede bulunan Trablus'a da maliktirler.

Rodos gibi Trablus sahilinin de İtalyan denizaltı gemilerine çok elverişli bir dayanış noktası teşkil edebileceği muhakkaktır. Öyle ki İngiliz donanması, bütün kuvvetine rağmen, bu sahilden İtalyanın faydalanmasına engel olamaz.

Kızıldenize gelince, muhakkak ki İngiliz donanması burada söz götürmez bir üstünlüğe sahiptir. İtalya herhalde buraya mühim kuvvetler geçirmek hatasına düşmez. Buna karşılık da İtalyanların şarki Afrika'ya getirmiş oldukları büyük hava kuvvetleri Kızıldeniz'in ticari gidiş gelişini çok tehlikeli bir kontrol altına alabilirler. Öte yandan bu hava kuvvetleri Sudan tarafında kara kuvvetleriyle birlikte icraatta bulunabilir.

Libya'nın şark cenubunu Eritreden ayıran mesafeye rağmen, İtalyan tayyareleri için bu topraklar üzerinden uçmak imkânsız bir şey değildir.

Şimdi tatbik edilmekte olan programı gereğince İngiliz hava kuvvetlerinin hizmet gören, ve belki de yarısı Cibraltar'da, Malta veya Mısır'da bulunan, yahut da Akdeniz donanmasına yerleşmiş olan 1100 ile 1200 harp tayyaresi vardır. Bu program ta-

mam olunca 1500 tayyareye sahip olacaktır.

İtalyan ordusunun ise, harp başlangıcında hizmette 1200 harp tayyaresi vardı. Bu son aylarda hava filolarını 115 den 170 e çıkarmak için yapılan ilâveler dolayısıyla sarıh olarak tayini imkânsız olan tayyarelerinin sayısı, şarki Afrikadakiler de dahil olmak üzere, daha şimdiden hiç olmazsa 1500 ile 1600 arasında dır.

Malzemesinin kalitesi ve ekipajının talim ve terbiyesi bakımlarından, İtalyan ve İngiliz hava kuvvetlerinin her ikisi de yüksek bir değerde olup kıyaslanabilir bir vaziyettedirler.

Kısacası, Akdeniz'le Kızıldeniz'de bir harp çıkacak olursa, hava kuvvetlerinin faaliyetleri hareketlerin seyri üzerinde kuvvetle tesir yapacak mahiyette olacaktır. Hususiyile, tayyareler, ticaret gemilerinin büyük bir kısmının Akdenizde işlemelerine engel olacak, bu suretle de ekonomik vaziyette büyük bir değişiklik meydana getireceklerdir.

Bu itibarla devlet adamlarının ihtiyatlı ve temkinli hareket ederek harp adamlarına harekete geçmek fırsatını vermemelerini candan dilemek lâzımdır.

Yabancı karikatürü

— Fakat Duce, siz yağmurları da durduramaz mısınız?

— Deyli Herald — dan.

BİR DEVRİN SONU

Gene Berlin'e gelelim. Ben Berlin'e, fevkalade enteresan bir anda varmıştım. Orada geçirdiğim yıl, hakikatte, bir devrin so-

Fon Moltke

ÇEMBERLEYNİN HATIRALARI

Numara: 2

Türkçeye çeviren: Hikmet TUNA

nunu ifade ediyordu. Yeni Almanya'yı yarattırılmış olan üç büyük şahsiyet henüz hayatta ve kazandıkları zaferlerin sahnelerine hâkim bir vaziyette idiler. Bunlar, başka insanların, kendilerinin yanında küçük kaldığı, tekmiil öbür kombinezonların, onların kombinezonları yanında ufak tefek şeyler halini aldığı, devlerden ibaret bir neslin sonuncuları idi.

İhtiyarlıktan artık öne eğilmiş, fakat düğün ve askerce tavrıyla saygı telkin eden ihtiyar imparatoru, nöbet değişirken, her sabah sarayının penceresinde görmek mümkündü. Yaşı ve muvaffakiyetleri dolayısıyla, daha hayatta iken efsanevi bir şahsiyet halini almış olan adamın, hayalini olsun görebilmek için, orada her gün Berlinlilerden, veya Almanyanın başka taraflarından yahut da yabancı memleketlerden gelmiş olan ziyaretçilerden birikmiş küçük bir kalabalık toplanırdı. Onun 90 mıcı yıldönümünde, Alman prenslerinin, kendi veya hükümdarlarının saadet temennilerini arz etmeğe gelen yabancı diplomatların, şaşaa içinde geçişlerini seyretmek için, ben de, sarayın kapısı önüne yığılmış olan halkın arasında, saatlerce durup beklemiştim. O yıl, kraliçe Vikto-

ria'nın hükümeti eline almasının ilk yıldönümü idi. Bu münasebetle kraliçeye karşı gösterilen saygı, herhalde, imparatora bu yıldönümünde gösterilen saygıdan çok daha büyük olmuştur.

Tirgarten'deki gölün buz tuttuğu ve biz de paten kaydığımız zamanlar, parkta, her günkü gezintisini yapan Moltke'yi görmek kabildi. Onu selamlayabilmek için, paten kayanlar, yaptıkları figürleri bir yana bırakıp, buzun öbür kıyısına koşarlardı. Eğer üniformalı olmasaydı, bu kibar ve zeki simalı, geniş alımlı, narın yapılı adamı, büyük bir filozof veya riyaziyeci, herhalde, yüksek bir zekâ taşıyan ve insanların alelâde kaygılarından azâde bir âlim diye kabul edebilirdiniz. Filhakika, o, büyük bir âlim idi: Fakat onun ilmi, harp sanatı idi: Avrupa onun satranç tahtası, taşlar da orduları idi.

BİSMARCK'IN YANINDA GEÇEN BİR AKŞAM

Kaynağını kan ve demirden yaptığı devleti, halâ Başvekâlet binasından nezareti altında bulunduran, düğmeleri seyrek iliklenmiş general üniforması içinde iri bünyesi gibi, eseri de hakiki bir dev ve içlerinde en

yükselmış ve mevkilerini muhafaza etmiş diğer canavarlara. Birlerin kurnazlığı, diğerlerinin kısa görürlüğü ne olursa olsun, müsterek olan ölçüsüz kibirleri, yirminci asrın Avrupasına, iki bin sene evvelin kanunlarını hükmettirmek istemeyi onlara pek tabii; bir hal gibi gösteriyor.

Roma hakikati söylemekle övündükçe daha fazla yalan söylüyor. İtalyan devleti hüsnüniyet ve samimiyet gösteriş yapıldıkça daha fazla faziletsizdir. Sadakatı taklid ettikçe ihanetini daha kuvvetle hazırlıyor. Bu devletin şeflerine iftira etmiyorum. Onları dinliyorum. Onları Makyavelce muhakeme etmek hakkımdır. Çünkü Makyavel'i seviyor, ona tapıyorlar, telmizi olmakla övünüyor ve onun prensiplerine uygun olarak idare etmeyi şeref sanıyorlar.

Musolini, Fransa ve İngilterenin topraklarında gözü olmadan İtalyaya güneşten hissesini vermek gayretinde olduğunu söylediği zaman: Makyavel'ce hareket ediyor: çünkü kendisi ve emri altındakiler bu iki devletin haklarını, mallarını, fetihlerini ele geçirmekten başka bir şey düşünür de-gillerdir.

Fransa bunda kuşkulananacak bir şey bulmuyor. Pariste beş ayda bir dış işleri başına geçen degersiz adamların korkunç cehaletlerine, içerdeki korkaklıklarının aynası olan dışardaki zaaflarına, partilerinin, müşterilerinin, çetelerinin ve siyasî hayatın zilletini üzerinde toplamış olan bütün bu cirkefin topraklarında başka bir şeyle meşgul olamayan bu adamlardaki milli hislerin uyusukluğuna fazla güven gösteriliyor. Yılanlar içinde üç çingiraklı bir yılan olan gazetesi Fransaya küfürler saçarken, Korsikayı, Tunusu, Nisi, ve hattâ Savoia'yı isterken, sahibine Lejyon Donör'ün büyük hacı veriliyor.

Bütün bunlardan sonra ay'ı da ne zaman isteyecekler? Yarın elbette.

Roma bilir ki İngiltereye karşı sesinin perdesini alçaltmak lâzımdır. Burada tehdit ve küfür artık iş görmez. O zaman hüsnüniyet ve eşsiz dostluklarını ileri sürerek protesto ederler. Az daha, Roma ile Londra'nın, Allah tarafından sevimlik ve anlaşmak için yaratılmış iki kız kardeş olduğunu iddiaya kadar gideceklerdir. Bütün bunlar yalanlar ve Makyavel tarzında en kaba oyunlardır. Çünkü riyakâr kurnazlık ancak İtalyada bir hünördür. Alplerin ötesinde ise Makyavel ve Skapen kardeşlerdir.

Roma yalan söyleseydi, kafasında beslediği hayali söyledi: Manasız olsun olmasın, Romanın hayali kendisine Afrikanın şimalinde ve cenubunda büyük bir imparatorluk bahşetmektedir. İtalya, istilâların en iğrenç ve utan-dırıcısı ile Trablusa yerleşti. İtalya,

büyüğü olan Demir Başvekil Bismarck da henüz sağdı.

Babam, kont Herbert Bismarck'la Londra'da karşılaşmış ve birbiriyle dost olmuşlardı. Kont'a, bir ay yanımda taşdıktan sonra verdiğim, bir tavsiye mektubu getirmiştim. Üzerinden birkaç gün geçti. Kont Herbert'ten kısa bir mektub aldım. Bu mektubta diyordu ki: "Prens Bismarck, babanız hakkında birçok şeyler dinlemiş ve onun, devlet adamlarımız arasında en ileri gelenlerden biri olduğunu biliyor"; bunun için prens Bismarck'ın, kendisinden beni yemeğe davet etmesini rica ettiği kaydediliyordu. Ertesi günü - saat altıda sanıyorum - yemeğe gitmekliğim lâzımgeliyordu. Ben veston giymeği düşünüyordum. Halbuki Caketatay ile gitmem icab etti.

Tecessüs ve gurura bürünmüş bir halde fakat ürke ürke davetli olduğum yere geldim. Salona girince, prens avağa kalktı ve beni o eski devrin fevkalâde kurtuzaşısıyla selâmladı; keyifsiz olduğu için, odasından çıkamıyan prensesin hazır bulunamamasından dolayı, benden af dileyerek, beni, orada hazır bulunan misafirlerle tanıttı. O zaman bu ziyaretim hakkında sunları yazmıştım:

"Bu davet bir ayle toplantısından başka bir şey değildi; davette, Bismarck, kont Herbert, Bismarck'ın kızı ile kocası, kâtipleri ve anlaşılan, kendisini sıkı bir kontrol altında tutan hekimî hazır bulunuyordu.

(Sonu var)

Kamutay dün hayvanlar vergisi kanununu görüştü

(Başı 1. inci sayfada)

yun'larından alınan vergiyi 20 kuruşa kadar indirirken, yünü ve değeri bundan daha aşağı olan diğer koyunların vergi nisbetinin bu kadar esaslı bir tenzilatla tabi tutulmadığını söyledi.

Yaşar Özey (Manisa) — Merinosun memleketimizde henüz taammüme başlıyan bir cins olduğunu, halkın rağbeti ve alakasını çekmenin faydalı olduğunu, bu itibarla bu farkın konulmasının öncümence muvafık görüldüğünü izah etti.

Halil Mentеше (İzmir) Köylünün buhran dolayısıyla sıkıntı çektiği dört meseleyi; tarifeleri indirmek mükellefiyet cephesinde bazı tadiller yapmak, borç meselesinde de on beş yıl taksite bağlamak, eşya fiatları üzerinde de tenziller yapmak suretiyle, hükümetin halletmek için harekete geldiğini izah ederek vergi sistemimize temas etti ve "hükümetin yerinde olsam çift hayvanları üzerinden vergiyi kaldırırdım, dedi. Bu kanunu getirdiğinden dolayı Finans Bakanına teşekkür etti.

Finans Bakanı Fuat Ağralı, Kamutayın tasvibine verilen kanun lâ-yihasıyla hayvan fiatlarının ve mevaddı hayvaniye fiatlarının umumi buhran dolayısıyla düşmesinden verginin mütenasip ve adalete uygun olan şeklini kaybetmiş olması ve Kamutayın bundan önce gösterdiği arzu üzerine hazırlanmış olduğunu işaret ederek demiştir ki:

"Yeni kanun lâ-yihası ile bu vergi üzerinde gözetilen tenzilat miktardır 4.5-5 milyon kadar tutmaktadır. Bütçemizin kabiliyeti ve istitaatı göz önünde tutularak bu kadar bir tenzilat yapılabilmiştir.

Verginin esas noktasından bu vergiyi gittikçe hafifletmek ve sonradan toprak ve mahsulâtı zürriye ile birleştirerek bütçünün kaldırmak gayemizdir. Fakat bu ancak ilerde kabıl olabilecektir. Şimdilik bütçedeki

kendi imzasını tanımayı en yüzüstü bir şekilde reddederik Habeşistanı istila etti. Libya'ya yüz bin adam yoladı. Romanın gizli ve derin fikri Mısırâ hâkim olmaktadır: O Mısır ki Romanın erzak anbarı olmuştur. Ve o Mısır ki günün birinde habes kalesile Trablus arasında elinde tutacağı kanaatle övünmektedir. İngiliz amiralliği bu fikri keşfetti ve aldatmadı. Şimdi ona göre hareket etmekte ve susmaktadırlar. Kimse hakikati söylemiyor, fakat onu bilen İngiltere bunu fark ettirmek istemiyor; Roma aksine yemin ediyor ve bazen insanın ettiği yemine başkalarını inandırdığını düşünüyor. İngiltere aldatılmasına imkân vermiyor: Sertliği ve hasınlığı buradan geliyor. Fransayı kendini takibe ve mahvoluncaya kadar ona hizmet etmeye mecbur ediyorsa bunun ne ehemiyeti var. Asker onu kullanan şef uğrunda hayatını vermekten daha iyi ne yapabilir.

nisbetler, bu kanunda gösterilen tenzilatın fazlasına mütehammil değildir. Müsaade ediniz de bu sene bunu tatbik edelim. Neticesine göre gelecek sene mümkün olduğu kadar vergiyi tahfif ederiz."

İsmet Eker (Çorum) Merinos koyunları üzerindeki etüdlerin verdiği neticeyi sordu ve Yaşar Özey (Manisa) bu etüdlerin müsbet şekilde sonuçlandığını, Merinosun iktisadi ve etinden istifade edilen bir cins olduğunu söyledi.

Bundan sonra, dil, tarih, coğrafya fakültesi kurulması hakkındaki kanuna bağlı 1 ve 2 sayılı cedvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun projesi Kültür bakanı Saffet Arıkanın teklifi üzerine müstacelen müzakere ve kabul edildi.

Ordu mebusu Hamdi Yalmanın, askeri tıbbiye mektebinden çıkan askeri kimyagerlerle dış hekimlerine verilecek teçhizat bedeli hakkındaki kanun teklifiyle, zabıtlarla askeri memurlara mektepten çıkışlarında bir defaya mahsus olmak üzere teçhizat bedeli verilmesi hakkındaki kanun projesinin görüşülmesine başlandı ve kanun projesi 1934-1935 senesinde çıkmış olanların teçhizat bedelinden istisna edilmesi hakkındaki Hamdi Yalmanın askeri kimyagerlerle eczacılara da verilmesi hakkındaki General Kâzım Sevüktekinin nazarı itibarı alınarak taktirlerle birlikte encümene verildi.

Kamutay yarın toplanacaktır.

Yeni bütçe

Finans bakanlığı bir martta Kamutaya sevkedeceği 1936 yılı bütçe projesinin hazırlığına başlamıştır.

Çağrı

* Kamutay Memurlar Kanunu Muvakkat Encümeni bugün saat 10 da toplanarak Gümrük ve İnhisarlar memurlar kanunu projesini görüşecektir.

* Kamutay Arzuhal Encümeni bugün saat 15.30 da toplanacaktır.

Yeniden 50 bin dil klavuzu basılacak

Türk Dil Kurumu Genel Sekreterliğinden:

Osmanlıca'dan Türkçeye ve Türkçeden Osmanlıcaya cep klavuzlarının piyasada mevcuduma azaldığından bahisle kuruma müracaatta bulunmaktadır. Yüz bin tane olarak basılan klavuzların ihtiyaca yetmediği anlaşıldığından eldeki kalıplar üzerinden yeniden elli bin tane daha basılmaktadır. Ay sonuna kadar bunlar yetiştirilerek ihtiyaç karşılanacaktır.

İSTANBUL TELEFONLARI

İstanbul limanında tetkikler

İstanbul, 13 — Ekonomi Bakanlığı baş müşaviri Fon der Porten İstanbul limanında tetkiklerine devam etmiştir. Limanda yapılacak işler arasında limana gelecek gemilerin şehre telefonla bağlanmaları ve gemilerin üst katlarından doğrudan çıkarmak için rıhtıma yüksek iskeleler kurulması vardır.

Tiftik halılarımız satılıyor

İstanbul, 13 — İstanbulda tiftik halıların satışı gün geçtikçe artmaktadır. Sovyetlerden ve almanlardan sonra ingilizler de satın alma işine karışmışlardır. Son günlerde 3500 balya Sovyetler, 2000 balya almanlar, 860 balya ingilizler satın almışlardır. Satış vaziyeti çok iyidir.

Heyetimiz Bükreşe gidiyor

İstanbul, 13 — Bükreşte toplanacak olan Balkan ekonomi konseyine iştirak edecek olan Kamutay ikinci başkanı B. Hasan Saka İstanbul'a geldi. Çarşamba günü Bükreşe gidecektir.

Karaya oturan vapur

İstanbul, 13 — Lapseki civarında sis yüzünden karaya oturan Haydar vapuru kurtarılmış ve dün İstanbul'a getirilmiştir. Yarın Haliçte muayene edilecektir.

* Eski Süre arabası müzeye konulacaktır.

* Üniversite on gün sömestr tatili yapacaktır.

* Kâzım Dirik İstanbul'a gelmiştir.

Turizm komisyonunun toplantısı

Bakanlıklar arası turizm komisyonu, ikinci toplantısını, yarın yapacak ve bir celsede verilen karar dairesinde çalışmalarına başlayacaktır.

Madeni altınlar

Finans bakanlığı ihracat bedeli olarak memleketi sokulacak madeni altınların Cumhuriyet Merkez bankasına satılmasını teminen itiraz olunan tedbirler hakkında bir kararnameye projesi hazırlamıştır.

Bu tedbirlere göre dövizler hakkında cari olan Merkez bankasına tevdi kaydı, madeni altınlar hakkında cari olmayacak ve madeni altınların behemehal Merkez bankasına satılması temin edilecektir.

Almanya - Türkiye ticaret münasebetleri

Alâkadar makamların yaptıkları ticaret istatistiklerine göre, Almanya ile olan ticaretimiz inkişaf halindedir. 1935 yılının ilk 9 ayı zarfında Türkiye - Almanya ticareti, geçen seneye nazaran, yüzde 52 nisbetinde artmıştır. (34 milyon liraya karşı 55 milyon). Bu müddet zarfında Türkiye'nin Almanyaya olan ihracatı 14 milyon liradan 27 milyon liraya yükselmiştir. Almanyanın Türkiye'ye yaptığı ihracat ise 18 milyondan 24 milyona çıkmıştır ki bunda da yüzde 31 bir artma vardır.

Almanya Türkiyeden bilhassa üzüm ve sair meyvalarla yün, kenevir, yumurta, bağrısak, balmumu satın almaktadır. Türkiye de Almanyadan sanayi maddeleri ve bilhassa şimendifer malzemeleri ithal etmektedir.

Dışarıdan mal getirirken

Bedelleri haricden ithal olunmuş türk paraları ile yapılacak ihracata müsaade edilmemesi bir tamimle alâkadar gümrük ve kambyo teşkilatına bildirilmiştir. Bu tamime göre memleketimizden mal ihraç etmek isteyenler bunların bedelleri olan türk paralarını haricden ithal olunmuş cenebi nükd ve kambyosu veya madeni altınla tedarik ettiklerini kambyo direktörlüklerine isbat ve tevsik etmekle mükellef bulunacaklardır.

Cenubî Amerika ile olan ticaretimiz

Sanayimizin muhtaç olduğu hammaddelerden bazılarının ve mühimlerinin Arjantin ve Brezilyadan teminini mümkün gören Ekonomi Bakanlığı, bu memleketlerle ve Portekizle ticaret münasebetlerini artırmak için, Türkofis vasıtasıyla, bu iş üzerinde, etüdler yaptırılmaktadır. Bu memleketlere karşı sırf alıcı vaziyetinde kalmamak ve memleketleri mahrimiz için yeni bir mahrec haline getirmek bu etüdlere esas olarak göz önünde bulundurulmaktadır. Tetkikler nihayet bulduktan sonra bu memleketlerle anlaşmalar yapılacak ve oralar ajan komersiyal gönderilecektir.

Bayındırlık Bakanlığı muhasebe direktörlüğü

Bayındırlık bakanlığı muhasebe direktörlüğüne Dördüncü kolordu muhasebecisi B. Ruhsar tayin edilmiştir.

Bafra'da soğuklar

Bafra, 13 (A. A.) — İki gündür bavalılar soğumuş, kasaba ve köylere yağmur düşmüştür.

Hava bugün de kapalı ve yağışa elverişli görünmektedir.

Filistin hükümetinin yeni bir kararı

Filistine gönderilecek yumurta üzerinde, ingilizce imported, arabca varid ve bunların musevi lisanında karşılığı olan kelimelerin behemehal bulunması hakkında Filistin hükümetinin bir kararname neşrettiğini bundan bir buçuk ay önce haber vermiştik. Bunun müskülâtını gören Filistin hükümeti kararnameye hükmünü değiştirmiştir. Şimdi, Filistine ithal edilecek yumurtalar üzerinde, yalnız menşee, memleketin ismini ihtiva eden bir damga vurulması kâfi görülmektedir. Bu damganın harflerinin büyüklüğü 2 milimetre olacak ve sabit mürekkeple basılacaktır. Türkiye için iyi bir dış pazar olan Filistine yumurta gönderen tüccarlarımız arasında bu yeni kararnameye iyi karşılanmıştır.

Türkofis'in bülteni

Türkofis yarından itibaren ayda iki defa olmak üzere bir bülten neşretmeye başlayacaktır. Bu bülten dünya ve Türkiye ekonomisini yakından takip edecektir.

Konserve yumurta satışı

Türkofisin teşebbüsü ile Almanyanın memleketimizden konserve yumurta alması temin edilmiştir. İstanbul buzhanelerinde epiyce yumurta mevcud olduğundan bu yeni vaziyet yumurta tüccarları üzerinde çok iyi tesirler uyandırmıştır.

Ekonomi ve Tarım Bakanlıklarının müşterek çalışmaları

Yaş sebze ve meyvalarımızın rasyonel bir şekilde istihsal ve ihraç şartlarını beraberce tetkik etmek üzere Tarım ve Ekonomi Bakanlıklarının müşterek bir komisyon teşkil edeceklerini yazmıştık. Bu komisyon perşembe günü saat 16 da Türkofiste toplanacaktır. Komisyona tarım genel direktörü B. Abidin Ege ve Türkofis başkanı B. Merdet Alkin'den başka iki Bakanlığın mütehasıs müşavirleri iştirak edeceklerdir.

B. Abidin

Üçüncü sınıf mülkiye müfettişliğine İç bakanlık vilayetler idaresi genel direktörlüğü şube direktörlerinden B. Abidin tayin edilmiştir.

Ölüm

Süird mebusu B. İsmail Müştak Mıyâkonun annesi ve temiz baş müddicumunisi B. Yusuf Nihadın kaynanası Bayan dün ölmüş ve cenazesi kaldırılmıştır. Aylesine baş sağlığı dileriz.

ULUS'un romanı:

Tefrika: 85

Kırmızı Zambak

Yazan: Anadol FRANS

Türkçeye çeviren: Nasuhi BAYDAR

Araba, tepenin eteğinde merdivenvari sıralanmış köşklerle bahçelerin alt tarafındaki geniş kıyı yolunu devrediyordu. Ve sol yanda, Sen Malo kaleleriyle çan kulesinin mavi deniz üzerinde yükseldikleri görünüyordu. Sonra, arabanın girdiği kenarları çiçekli çalılarla çevrilmiş yolun uzunluğunca, yanları birer kanat gibi uçan beyaz patiska şapkaları altında Dinar'lı kadınlar, dimdik yürüyorlardı.

Montessüi'nin yanında, arabacı yerinde oturmuş olan Madam Reymon:

— Ne yazık ki eski kılıklar kayboluyor; hata şimendiferlerin, dedi.

Montessüi cevap verdi:

— Doğru. Eğer şimendiferler olmasaydı köylüler şimdi de, eski zamanlarda giydikleri kostümleri giyeceklerdi. Fakat biz onları görmeyecektik.

— Ne olur; hiç olmazsa onları o halleriyle tasavvur ederdik.

Prensese Seniavin sordu:

— Fakat siz etrafınızda hiç insanı ilgilen-diren şeyler görüyor musunuz? Ben görmüyorum.

Kocasının kitaplarından kendisine de bir parça filozofi geçmiş olan Madam Reymon, eşyanın hiç bir şey demek olmadığını, ancak her şeyin fikirden ibaret bulunduğunu söyledi.

Brikte ikinci sıranın sağ tarafına oturmuş olan Madam Marten mırıldandı:

— Oh! evet, insanlar ancak kendi fikirlerini görürler, ancak kendi fikirlerini takip ederler. Sağır, kör, yürüyüp giderler. Onları durdurmanın imkânı yoktur.

Onun önünde, prensesin yanında oturmakta olan Mösyö Marten:

— Evet yavrum, fakat sevkedici fikirler olmayınca insan nereye gideceğini bilemezdi... Ha, aklıma gelmişken sorayım: Montessüi siz, Kade Gassikur'un heykelini açarken Luvayye'nin söylediği nutku okudunuz mu? Başlangıcı dikkate değer. Luvayye siyasi düşünceden mahrum bir adam değilmiş...

Araba, kenarlarında söğütlü olan çayır-lardan geçerek bir tepeye tırmandıktan sonra ağaçlı, geniş bir platoda ilerledi. Uzun zaman, bir parkın duvarları boyunca yürüdü. Yol, gözün görebildiği yerlere kadar, bu parkın nemli gölgesi altında uzayıp gidiyordu.

Prensese Seniavin sordu:

— Burası Guerrik değil mi?

Üzerlerinde birer arslan bulunan taştan iki sütun arasında demirden dört tuğlu tacı altında kapalı duran parmaklıkları kapı bir denbire göründü. Parmaklıkların arasından, derin bir ıhlamlırlu yolun sonunda, şatonun kül rengi taşları görünüyordu.

Montessüi:

— Evet, burası Guerrik'tir, dedi.

Ve sonra Terez'e dönerek:

— Marki dö Re'yi sen pek iyi tanıydın...

Altmış beş yaşında olduğu halde kuvvetini ve gençliği muhafaza etmişti. Modayı kendisi çıkarır, zarafet hakkında hükümler verirdi ve sevilirdi. Gençler onun redingotlarını, monoklonu, jestlerini, çok tatlı küstahlığını, eğlendirici taraflarını taklid ederlerdi. Günün birinde kibar âlemini bıraktı, konağını kapadı, ahırdaki yarış atlarını sattı ve yüzünü kimseye göstermez oldu. Terez, onun beklenilmez kayboluşunu hatırlarsın, değil mi? O vakit sen evleneli az olmuştu. Gelip sık sık seni görürdü. Birgün onun Paris'ten ayrıldığı öğrenildi. Tam kış ortasında işte buraya, Guerrik'e çekilmişti. Bu âni çekilişin sebepleri araştırıldı; herhangi ke-der darbesi altında, ilk muvaffakiyetsizliğinin verdiği küçümsenişe dayanamıyarak ve ihtiyarladığının görülmesinden korktuğu

için böyle hareket etmiş olduğuna karar verildi. İhtiyarlık; işte onun en çok korktuğu şeydi. Asıl hâdise şudur ki buralara çekildiği altı yıldan beri ne şatodan ve ne de parktan bir kere bile dışarı çıkmamıştır. Guerrik'e, onun gençlik arkadaşı olmuş olan iki üç ihtiyarı kabul etmektedir. Bu demir kapı ancak onlar için açılmaktadır. Çekilişinden beri onu gören olmuştur; kimsede bir daha görmeyecektir. Kendini göstermek için sarfetmiş olduğu enerji'yi şimdi de kendini saklamak için harcamaktadır. Düşmekte olduğunun farkedilmesine tahammül edememiştir. Yaşayan bir ölü olmuştur o. Ben bu hali hiç de ayırmayım.

Terez, çapkınlık hayatını kendisi ile muzafterce bitirmek istemiş olan sevimli ihtiyarı hatırlıyarak başını döndürdü ve meselelerin kül rengi tepeleri üzerinde yükselen Guerrik'in, tuzluk biçimindeki dört kulesine baktı.

Gezintiden dönüşte başının ağrıdığını ve yemek yiyemeyeceğini söyledi. Odasına bapandı ve mücevher kutusundan o, istihbaratçı mektubu çıkardı, son sayfasını okudu.

"Başka birisine aid bulunmanı düşündükçe içim yanıyor, ortalıyor. Bundan başka, onun bu adam olmasını da hiç istemiyorum. (Sonu var)

Dağ ve kar kolay aşılır engellerdir .

On bir yıl önce, şimdi Başbakanlık Müsteşarı olan - o zamanki Bursa valisi B. Kemal Gödeleçle birlikte, bir ticaret evinin emrimize verdiği bir Citroen otoşöniyi üzerinde, Uludağın

gene Uludağ'a çıktım. Fakat bu sefer otoşöniyle değil. Alelade bir Şevrole ile rahatsız olmadan, hiç bir korku geçir - meden, otele yedi kilometre kalınca, n kademeye kadar yaklaştık. Bundan sonra otomob-

herkese mahsus vasıtalarla karlı sahaya kadar gidebilmekte ve birkaç kilometre yürüdükten sonra, günde bir lira ödeyerek, güzel bir kurağda kahvaltısını edip öğle ve akşam yemeklerini yiyip sıcak koşuşta yatmakta ve kar sporlarını da yapmaktadır. Rahatını biraz daha fazla düşünenler için Uludağ oteli daha konforludur. Bütün yol boyunca, büyüklü küçüklü, sığınaklar yapılmıştır. Bir telefon hattı Uludağı Ankaraya kadar olan ara şehirlere ve İstanbul'a bağlamaktadır.

Hakikatleşmesi imkânsız sanılan fikrin Türkiye'de, on bir yıl içinde, nasıl ilerleyip eyi sonuçlar verdiğini görmek için Uludağda azad günlerini geçiren gençleri görmek yeter.

Memleketimizde dağ çok, yol azdır ve bizler, kendimizi koruma bakımından, hep askeriz. Lâzım geldiği zaman dağları aşabilmek için Türkiye'de her ferdin dağcılıkla uğraşması, kar yağdığı zaman bulunduğumuz yerde kapanıp kalmamak için de çocukluktan başlayıp ihtiyar oluncaya kadar kar sporları yapmamız, kısaca, hepimiz üzerine düşen bir borçtur.

Umumi harbta, ordu karargâhlarından birinde, cephedeki asker kadar bir halk kalabalığı menzil yollarını açmamış olsaydı, aç kalacağımızı hatırlarız. Kısm köylerimizin şehirlerle ve birbirleriyle muvasalaları sık sık kesilir; kış aylarındaki azlığı yazdan ambarlara doldurmak

tepesine en yakın noktaya, nasıl zahmetle çıktığımızı hatırlıyorum.

Beyce yolundan ayrılan dağ şosesi, üzülmüş, yırtık, paçavralaşmış bir kurdela gibi, on beş kilometre sonra, bir meşelik içinde, birden bire kesiliveriyordu. Uludağın tepesine erişilmek için, ilkönce, mevcut şoseyi düzeltmek ve bundan sonra da bir o kadar daha ilâve etmek lâzımdı. Dağın son çamlıkları arasında bir otel kurulmak gerekti; yazın boğucu sıcaklarında biraz serinlik arayan Bursalılar için Uludağ oteli eşsiz bir yazlık olurdu. Bundan başka, kaplıcalara ilk ve sonbaharda gelen ziyaretçiler de, Uludağda böyle bir otel olunca, ondan faydalanabilirlerdi. Dağa ilk çıkışta yeşil yamaçların, gürültülü akan suların, yıllanmış çamların, uzaktan görünen denizin, göllerin bize ilham ettiği düşünceler, aşağı yukarı, işte bunlardı.

Bay Kemal Gödeleç bu tasavvurları hakikat haline getirmek için çok çalıştı; Dağ yoluna başlandı. Kendisinden sonra Bursa valisi olan, şimdiki Bursa mebusu Bay Fatih, yolu tamamlattıktan başka oteli de yaptırdı. Bu hâdise, vilâyetler-

bil, zincir takmak suretiyle de ilerleyemiyecek derecede kar vardı. Ve biz Uludağda, Cumhuriyet Halk Partisinin dağ sporları evinde yatan, yiyip içen ve ısı-

dan sporcu gençlerin kayakçılıktaki ilerleyişlerini gözlerimizle görüp aralarından. 1936 olimpiyadlarının kar sporları

köylerimizin karda, birer ada haline geleceğini çok iyi bilmekten doğma bir tedbirdir. Köylerde ve küçük kasabalarda, kar kapıları ördüğü zaman, komşuya gitmek bile büyük cesaret işi sayılır.

Geçen kış, Savyet Rusya'da, bir kayakçı ekibi binlerce kilometreyi kayaklarla aşır Moskova'ya varmıştı.

Napolyon'un Sen Bernar geçidini aşmasındaki fevkalâdeliği şimdi, Alpinistlerin her günü serüvenleri unutturmak gerektir; On beş yaşındaki avrupalı kız bir parça ip, bir çift sağlam kundura ve bir bastonla Yung Frav'un pesine çıkıp inmeği kendisi için en tatlı zevk bilmektedir.

" Millî kültürünü muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkarmak, vazifesi olan türk genci de, yolunun üzerine kılın dağı ve ayağının altına serilen karı ilerlemek için bir engel saymamakta hepimize örnek olmaktadır.

Genç ihtiyar, kadın erkek, dağdan ve kardan ürkmemek için, yapacağımız şey, karlı yokuşları çıkıp uçarak inen kayakçı gençlerin Uludağdaki faaliyetlerine bir gün için katılarak onları yakından görmektir.

Bunu yarın anlatacağım.

NASUHI BAYDAR

de şef değişiminde, önceki ile sonraki arasında, elbirliği edilmesinin en güzel misalidir.

kısmına iştirak edecekleri ayırmağa gidiyorduk.

1925 de Uludağ'a, ancak vali otoşöniyle çıkabiliyordu. 1936 da her isteyen,

On bir yıl sonra, 4 ikincikanun günü,

Solda BB. Rahmi Apak, Nasuhi Baydar ve Sâdi Konuk Uludağda. — Sağda: İki kayakçı

Sar'ın Almanya'ya geçişinin yıl dönümü Büyük şenlikler yapıldı - İç bakanı bir nutuk verdi

Sarbrücken, 13 (A.A.) — Sar Plöbisinin yıldönümü dolayısıyla burada bu akşam yapılan tezahürlerde bir nutuk veren Almanya İç İşleri Bakanı B. Frik, verdikleri reylerle Alman vatanına tarihî bir hizmette bulunan bütün sarlılara Führer'in selam ve minnetini bildirmiş ve demiştir ki: " — Sar muzaferiyeti, 1935 yılı'nın tarihi bir başlangıcı oldu. O yılın başlangıcı ki, o yılda Almanya, ordusunun himayesine dayanarak askeri serbestliğini geri aldı.

İç Bakanı, Sar - palatinat mntakası Hitlerci gençlik teşkilâtı yıllık kongresinde de bir nutuk vererek şunları söylemiştir.

" — Gençlik bizim en kıymetli varlığımızdır. Çünkü milletimizin istikbalini temsil eden bu gençliktir. Almanya'nın bütün genç kız ve erkek çocuklarını terbiye etmek ve onları iyi vatandaş yapmak, milliyetçi gençliğin vazifesidir. İstikbalde, hitlerci gençlik ve yahut

Alman genç kızları birliği mekteplerinden geçmeyenler, hiç bir devlet vazifesi alamıyacaktırlar..

Sarbrücken, 13 (A.A.) — Birçok heyetler gelmişler ve bayraklarla donanmış olan caddelerde dolaşmışlardır. Hitlerin geleceği ilân edilmişse de, Sarlılar gece bir sürpriz yapılmasını beklemektedirler.

Ecnebi gazetecilere Sar'ın Almanya'ya avdetindenberi yapılmış olan inşaat gösterilmiştir.

Berlin, 13 (A.A.) — Sar bölgesinin Almanya'ya dönüşünün yıldönümü ilgisile yapılan şenlikler esnasında, Sarbrück belediye dairesi meydanına, Alman cephesi meydanı adı verilmiştir.

Bir şehrin adı değiştirildi
Sarlautern, 13 (A.A.) — Almanya iç işleri bakanı B. Frik'in huzuru ile ve büyük merasimle Sarlui şehrinin adı değiştirilmiş ve bu şehre, eski adı "Saarlautern", verilmiştir.

Rudyard Kipling

Ağır surette hastalandı ve bir ameliyat geçirdi

Londra, 15 (A.A.) — Yetmiş yaşında olan tanınmış İngiliz edibi Mister Rudyard Kipling birdenbire ağır surette hastalanmış ve gece vakti hastahane yatırılarak kendisine acele olarak midesinden bir ameliyat yapılmıştır.

Kipling'in sıhhi durumu saat 13'e doğru ağırlaşmışsa da sonra gene düzelmiştir.

Nöbetçi eczaneler

Gün:	Eczanenin adı:
Çarşamba	Ege Eczanesi
Perşembe	Sebat - Yenisehir
	eczaneleri
Cuma	İstanbul eczanesi
Cumartesi	Merkez "
Pazar	Yeni "
Pazartesi	Ankara "
Salı	Halk "

1.1.1936 tarihinden itibaren iki ay müddetle, şehrimiz eczaneleri yukarıdaki cedvele göre nöbetçi kalacaklardır.

Sinopta C. H. P. nin yeni azaları

Sinop, 13 (A.A.) — Partiya yeni üye olma işleri tamamlanmış olan 38 kadın, 20 erkek vatandaşın üyelikleri kutlanmak üzere eski partililer de olduğu halde vilâyet parti kurağında genel bir toplantı yapılmış ve yeni partililere, aldıkları ödevlerde başarılar temenni edilmiştir.

Kızılırmak üzerinde bir köprü yapılıyor

Bafra, 13 (A.A.) — Kızılırmak üzerinde yapılmakta olan köprünün inşasına faaliyetle devam edilmektedir. Samsun valisi evlisi gün inşaatı yerinde teftiş eylemiş, Alaçamda yapılan yeni bir ilk mektebin açılma törenini yapmıştır.

Sinopta ışık söndürme tecrübesi

Sinop, 13 (A.A.) — Dün gece Sinopta hava hücumuna karşı ışıkların söndürülme ve maskelenme denemesi yapılmıştır. Deneme muvaffakiyetle bitmiştir.

**İş kumbarası
sahiplerine
senede
20,000 lira
mükâfat**

iki muhtelif tertip - Yedi kura

BİRİNCİ TERTİP..
Senede iki defada
414 kişiye on bin
lira ikramiye

Her senede 1 milyon ve 1 ilkesinde kumbara sahipleri arasında çekilen kuralarda her iki defasında 207 kişiye beş bin lira ikramiye verilmektedir.

Birinci mükâfat:	1000	Lira
İkinci mükâfat:	250	"
On kişiye yüzünden	1000	"
Yüzü .. ellilerden	1000	"
Yüzü .. ellilerden	1000	"
Yüzü .. ellilerden	1750	"

Beş bin liralık kura
1 ilkesinde çekilecektir.

İKİNCİ TERTİP.
Senede beş defa
da beş kişiye on
bin lira ikramiye

Yeni ihlas edilen bu kuralarda beş binde tek kumbara sahibine iki bin lira ikramiye verilmektedir. Bu kurala senede beş defa:

Şubat, Haziran, Temmuz, Eylül ve
Birincikâsım

Yılın ilk günleri çekilecektir.

Kuralara iştirak edebilmek için kumbara sahiplerinin asgari yirmi beş lira biriktirmiş olmaları lazımdır.

Hayat acıları

Harry Baur — Alice Field

Türkiye Ziraat Bankası Merkez Müdürlüğünden:

Ziraat Bankasının tasarrufunda bulunan, Ankara'da Anafartalar caddesinde memurlar kooperatifi namile mruf bina kapalı zarf usulile satılğa çıkarılmıştır.

Bina, 240 metre murabbar arsa üzerine inşa edilmiş olup bodrum katı, zemin katı, birinci, ikinci, üçüncü kat olmak üzere beş kattan ibarettir.

Bodrum katında kalorifer dairesi ile kömür mahzeni, dört büyük anbar.

Zemin katında bir büyük mağaza ve bir müdürlük odası, birinci katta beş oda, bir büyük salon, koridor, halâlar.

İkinci ve üçüncü katların her birinde sekizer oda ve birer büyük salon, karodir, helâlar vardır.

Binanın yüksekliği 19,50 metredir. Bina badanalı ve boyalıdır. Zemin katındaki dükkânın döşemesi karo mozayik ve bütün katlar döşemeleri linolyomdur.

Binanın her tarafında lambalarla teçhiz edilmiş elektrik ve kalorifer tesisatı vardır.

Satış 28.1.1936 salı günü saat on altıda Ziraat Bankası Merkez müdürlüğünde yapılacaktır.

Satış taksitledir. Bedelin dörtte biri peşin, dörtte biri 936 senesi sonunda mütebaki kalan yarısı da 937, 938, 939 yılları sonunda olmak üzere üç müsavi taksitte tahsil edilecek ve bu müddet zarfında bina bankaya ipotek kalacaktır.

İsteklilerin beş bin liralık depozito akçelerile birlikte tekliflerini havi zarflarını bu tarihe kadar Merkez Müdürlüğüne tevdi etmeleri ve şartnameyi tedarik için de Merkez ve İstanbul Ziraat Bankalarına müracaat etmeleri ilân olunur. 1—5765

Erzincan Jandarma Er okulu satın alma komisyonundan:

1 — Okul eratının 936 senesi 2 inci kânundan 30-9-936 gagesine kadar ekmeklik Un ihtiyacı olan yüz elli bin kilo 5-1-936 günlemecinden itibaren on beş gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 20-1-936 günlemecine tesadüf eden pazartesi günü saat on beşte Erzincan Şarbaylık salonunda komisyonu tarafından aşağıda yazılı şartlar dahilinde yapılacaktır.

A — İhale istizana bağlı olup Ankara'da Jandarma Genel Komutanlığından sorulduktan sonra yapılacaktır.

B — İstekliler şartnameleri ve nümuneleri Jandarma okulasından parasız olarak isteyebilirler.

C — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı artırma, eksiltme kânununun 2, 3 üncü maddesine tevfiikan (Ticaret odasından 935 kayıdılı ve noterden tasdikli ikametgâh senedini ve 16 mcr, 17 inci maddesi mucibince bir kilosunun 17,5 kuruş üzerinden beledi muhammeni olan yirmi altı bin ikiyüz liranın teminat akçesi olan iki bin sekiz yüz altmış sekiz lira 75 kuruşa aid makbuz ve yahut banka teminat mektuplarını göstermek mecburiyetindedir.

3 — İsteklilerin teklif mektuplarını ihale vaktından bir saat önce ve ağız kırmızı mumla mühürlü olmak şartile satın alma komisyonu başkanlığına teslim etmeleri teklif mektupları posta ile gönderildiği takdirde bu saata kadar gelmiş dış zarfların mühür mumu ile kapatılmış olması şarttır.

4 — Bu husus hakkında izahat almak isteyenlerin okul satın alma komisyonu Başkanlığına müracaatları ilân olunur. (8) 1—57

Karacabey Harası müdürlüğünden:

Harada yetişen 1934 doğumlu dört baş safkan İngiliz tayının alını artırma usulile satış 23/Kânunusani/936 perşembe günü saat onbeşe uzatılmıştır. Teminatı muvakkat olarak (yüz yetmiş) lira alınacaktır. İsteklilerin teminatlarıyla birlikte satış günü Harada bulunmaları ilân olunur. (3754) 1—59

Kapalı zarf usulile eksiltme ilanı Sümer Bank

Umumî müdürlüğünden:

1 — Ankara'da Anafartalar caddesinde yapılacaktır. Sümer Bank merkez binasının muhammen keşif bedeli 42.990 lira olan bodrum döşeme betonunun alt seviyesinin altında kalan temel hafriyatı ve ve inşaatı vahidi kıyası fiat esasile ve muhammen keşif bedeli 376.330 lira olan yukarıda sözü geçen seviyeden yukarı kısım (temiz su, pis su, elektrik, kalorifer, vantilasyon, telefon tesisatı, a-sansör ve kasa madeni aksamı hariç) toptan götürü olarak eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Bu işe ait evrak şunlardır:

- Mukavele projesi
- Eksiltme şartnamesi
- Fenni şartnameler
- Metraj ve keşif hulâsa cetveli
- İnşaat listesi
- Projeler

İstiyenler bu evrakı 21 lira mukabilinde Sümer Bank Ankara şubelerinden alabilirler.

3 — Eksiltme 14 şubat 1936 cumartesi günü saat 15.30 da Ankara'da Ziraat Bankası binasında Sümer Bank merkezindeki komisyonda yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin:

- 20522 lira 62 kuruş muvakkat teminat vermeleri,
- Ehliyeti fenniye vesikası ibraz etmeleri
- 2490 numaralı kânun mucibince teminat mektubu vermeye salâhiyetli bir banka tarafından verilmiş 419.230 liralık bu işi halen yapabilecek mali iktidarda olduğum mübeyyin bir şehadetname ibraz etmeleri.

B maddesinde anılan ehliyeti fenni vesikası banka tarafından teşkil edilecek bir heyet tarafından verilecektir.

İstekliler bu gibi büyük işleri muvaffakiyetle bitirmiş olduklarına dair vesikaları en geç eksiltme tarihinden üç gün evvel bu heyete ibraz etmeye mecburdurlar.

6 — Teklif mektupları yukarıda yazılı gün ve saattan bir saat evvelin e kadar münakaşa komisyonuna verilmiş bulunmalıdır. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet ihale saatinden bir saat evvel gelmiş ve zarfın kânunî şekilde kapatılmış olması lazımdır.

Un Fabrikası Kirası Antalya Valiliğinden:

Madde

1 — Vilâyet İdarei Hususiyesine aid Antalya iskelesinde rıhtım bitişiginde kâin Un fabrikasının üç yıllık kirası 4-12-935 tarihinden 5 şubat 936 tarihine rastlayan çarşamba gününü saat 15 şe kadar kapalı artırma konulmuştur.

Bu fabrika günde yirmi ilâ otuz ton buğday ügütür. Unu Amerikan unları nefasetindedir. Fabrikanın bir yıllık kirası (15.000) li radır.

(Fabrikanın baş değirmencisi ile iki değirmencinin aylıkları İdarei Hususiyeye verilecektir.)

Madde

2 — Kira artırma şartnamesi İzmir, İstanbul, Ankara, Adana vilâyetlerine gönderilmiştir. İstekliler bu vilâyetlerden alıp okuyabilirler. Vilâyetimize müracaatları hâlinde de adreslerine parasız gönderilir.

Madde

3 — Artırma 5 şubat 936 çarşamba günü saat 15 de Antalya Valilik odasında vilâyet encümeni huzurunda olacaktır.

Madde

4 — Artırmaya gireceklerin muhammen üç yıllık bedelin yüzde yedi buğu olan üç bin yüz yetmiş beş lira muvakkat teminat vermeleri lazımdır. Teklif mektubunun ve teminatı muvakkat makbuzunun zarflanması 2490 sayılı artırma, eksiltme ve ihale kânununun "kapalı zarf usulile artırma ve eksiltme" ahkâmına göre yapılmalıdır. Bu ahkâma uymayan teklifler kabul edilemez.

Madde

5 — Teklifnameler yukarıda yazılı ihale gün ve saatına kadar Antalya Valiliğine gönderilmelidir.

Madde

6 — Muvakkat teminat olarak 2490 sayılı kânunda yazılı kıymetlerin herhangi biri kabul edilir. (3657) 1—5626

Ankara Hukuk Fakültesinden:

Cinsi	En az	en çok	Tahmini fiyat	Tutarı	Muvakkat teminat
Ekmek	15000	20000	12	2400	180
Et	7500	10000	40	4000	300
Yoğurt	1000	1200	20	240	18
Süt	500	700	15	105	7 87,50
Yumurta	10000	15000	2,50	375	28 12,50
Taze Fasulye	1800	2000	20	400	30
Taze Bamya	200	300	15	45	3 38
Kabak	1000	2000	10	200	15
Bakla	400	500	8	40	3
Maydanoz	1000	1500	2	30	2 25
Limon	5000	5500	2,50	187,50	14 06
İspanak	1500	2000	5	100	7 05
Tomates	750	1000	10	100	7 50
D. Biber	300	400	20	80	6
Patlıcan	1300	1500	15	225	16 88
Yaprak	100	125	15	1 75	1 41
Prasa	750	1000	8	80	6
Lahna	250	300	10	30	2 25
Semizotu	200	250	15	37,50	2 81

Ankara Hukuk Fakültesi için Mayıs 936 nihayetine kadar alınacak olan yukarıda isimleri hizalarında miktar ve fiyatlarıyla tutarı ve muvakkat teminatları yazılı erzak 20 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur. İsteklilerin 29 ikinci kânun 936 çarşamba günü saat 12 de müracaatları. (64) 1—138

Adliye Vekâletinden:

Temiz mahkemesinde yapılacak (Vestiyerler) açık eksiltme suretile eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 3-2-936 pazartesi günü adliye vekâleti binasındaki levazım müdüriyeti odasında toplanacak eksiltme komisyonu tarafından saat 14 de yapılacaktır. Muhammen keşif bedeli 2641 liradır. Eksiltmeye girecek isteklilerin muhammen bedelin % 7,5'ü olan 198 lira teminatı muvakkatesini mal sandığına yatırıldığına dair olan sandık makbuzile bu işi yapabileceklerine dair nafra müdüriyetile ticaret odasından alehusus alacakları vesikalar ile ihale günü muayyen saatte komisyona gelmeleri ve bu işe ait şartname ve sairiyi de görmek ve fazla malûmat almak üzere her gün ismi geçen müdüriyete müracaatları ilân olunur. (66) 1—140

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonu ilânları

Kapalı zarfla 10-1-936 cuma günü saat 11 de ihalesi yapılacağı ilân edilen 300 ton unun 20-1-936 pazartesi günü saat 11 de ihale si yapılacaktır. Bedeli 36750 muvakkat teminatı 2756 lira 25 kuruştur. İsteklilerin ihale saatından bir saat evvel teklif mektuplarını Balıkesirde askerî satın alma komisyonuna vermeleri. (1) 1—23

İLÂN

Gülhane hastahanesinde yeniden yapılacaktır olan bina kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Muhammen keşif bedeli 32610 liradır. İlk teminatı 2446 liradır. Eksiltmesi 26-1-936 pazartesi günü saat 15 dedir. Şartnamesi 250 kuruş mukabilinde komisyonumuzdan verilir. Eksiltmeye gireceklerin ilk teminat makbuz veya mektubu ile 2490 numaralı kânunun 2.3. üncü maddesindeki vesailikle birlikte teklifnamelerini ihaleden en az bir saat evveline kadar Fındıklı'da komutanlık satın alma komisyonuna vermeleri. (47) 1—108

İLÂN

Pınarhisar topğu alay hayvanları için 23520 liralık yulaf kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. 392 ton yulafın ilk peyi 1746 liradır. İhalesi 25/2. kânun/936 cumartesi günü saat onda yapılacaktır. İsteklilerin Vize satın alma komisyonuna gelmeleri. (28) 1—102

İLÂN

1 — Sivas garnizonu için üç yüz bin kilo ekmeklik un kapalı olarak eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu üç yüz bin kilo unun hepsi birden bir müteahhide ihale edileceği gibi yüz bin kilo olmak üzere ayrı ayrı müteahhitlere de ihale edilebilir.

3 — Muhammen bedeli 45 bin liradır.

4 — İlk inaç akçesi 3375 liradır. Yüz bin kilo olmak üzere ayrı ayrı müteahhitlere ihalesi halinde her yüz bin kilo için ille teminat 1125 liradır. Şartnamesi Sivas tümen artırma eksiltme komisyonundadır. Eksiltme Sivasta artırma eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır. İsteklilerin ihale saatından bir saat evveline kadar teklif mektuplarını Sivas tümen satın alma komisyonuna vermeleri.

5 — İhale 29/2. kânun/936 çarşamba günü saat on beştedir.

(48) 1—109

İLÂN

550 bin kilo una ikinci defa olarak talip çıkmadığından bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur. Birinci pazarlığı 17/2. kânun/936 cuma günü saat 11 dedir. Talip leri şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya istisna edileceklerin 6600 lira teminatları ille birlikte muayyen gün ve saatte Erzurum askerî satın alma komisyonuna müracaatları (3750) 1 5775

Millî Müdafaa Vekâleti Satınalma Komisyonu İlânları

İŞİLDAR ARK KÖMÜRÜ
Çekade ve barbiye bernar işildar ark kömürlerinin pazarlığı 16-1-936 perşembe günü saat onbirde yapılacaktır. Belli firma vekili ve mümessilleri pazarlığa gelsinler. (70) 1—144

BİLİT

Kırkağaç garnizonu için kapalı zarfla eksiltmeye konularak 26—12—935 perşembe günü saat on altıda ihalesi yapılacağı ilân edilen 10.800 kilo una ihale günü istekli çıkmadığından yeniden eksiltmeye konularak eksiltmesi 27-1-936 pazartesi günü saat 16 da Kırkağaç ta satın alma Ko.da yapılacaktır.

Unun beher kilosuna biçilen edere 15 kuruştur. İlk teminat 16200 liradır. Eksiltmeye girecekler kânunî teminatlarıyla birlikte ihale günü ve saatinde Kırkağaç satın alma ko. da bulunmaları. (35) 1—104

Daktilo aramıyor

Asgari altı ay müddetle muhim bir ticarethane için iyi Fransızca bilir süratle vazar bir daktilo aramıyor Stenografi bilmesi tercihe sebeptir. Adres vererek Ankara posta kutusu 104 e yazılması 1—159

Kuru gürgen odunu Ucuz, kırılmış

Sobalarınızı kolayca yakmak, kömürü hemen tutuşturmak isterseniz Akköprü caddesinde Güllü oğlu Kereste mağazasına koşunuz. Telefon: 3747

Türk Mimarlar Cemiyetinden:

Kongreye davet.

Türk Mimarlar Cemiyetinin 936 senesinin umumi kongresi Ankara'da Halkevinde 26/Kânunusani/1936 pazar günü saat 14 de toplanacaktır. Merkez ve şube azalarının nizamname mucibince mezkûr gün ve saatte kongreye iştirakleri rica ve ilân olunur.

Ruznameî müzakerat:

- İcraat raporunun müzakere ve kabulü.
- Muhasebe raporunun okunması. Ve intihab edilen mürakip aza tarafından tetkiki ve idare heyetinin tebriyesi.
- Merkezi umumî riyaset heyeti intihabı.
- Merkezi umumî idare heyeti intihabı.
- Azalar ücretinin tesbiti.
- Merkezi umumî riyaset heyetinin vereceği takrirler üzerinde mukarrerat ittihazı.
- Cemiyet şubelerinin sahalılarının tesbiti.
- Kongre içtima gününün tayini için 18 inci maddenin tadili.

Manisa valiliğinden:

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı

1 — Manisa - Akhisar yolunun 34+420 - 42+860 mcr kilometreleri arasındaki esaslı tamirat işinin eksiltmesi 3 kânunusaniye yapılacaktır. Vaktında Başkanlığa verilen kapalı zarflar 2490 sayılı kânunun 32 inci maddesindeki şartlara göre hazırlanmadığından eksiltmenin yenilenmesine zaruret hasıl olmuştur.

Bu işin mevcut şartnameye göre muhammen bedeli 25040 lira 54 kuruştur.

2 — Bu işe girecek olan müteahhidin (Yapacağı yolun hendek, banket, kaldırım Silindir vesaire kısımlarını fennen lazım olan şekilde noksanzı tamamlamak üzere) götürü bir bedel teklif etmesi şarttır. Üzerine ihale yapılan müteahhidin ihaleden sonra hiç bir suretle fiat zammı ve ilave keşif istemek hakkı olmayacaktır.

3 — Şartname vesair evrak 125 kuruş bedel mukabilinde Nafia Başmühendisliğinden alınabilir.

4 — Eksiltmesi ikincikânunun 17 inci cuma günü saat on bir buçukta Manisa Hükümet konağında vilâyet daimi encümen odasında yapılacaktır.

5 — Muvakkat teminat miktarı 1878 lira 4 kuruştur.

6 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kânunun 32 inci maddesine tevfiikan hazırlıyacakları zarf içine bu yılın ticaret odası vesikasını da koymaları da şarttır.

7 — Kapalı zarfların ikinci kânunun 17 inci cuma günü saat on buçuğa kadar Manisa daimi odasında reisliğe verilmesi şarttır.

8 — Müteahhitlerin gerek tekliflerini ve gerek kapalı zarflarını kânunî şeraite uygun olarak hazırlamaları menfaatları iletizainsındandır. İlân olunur. (39) 1—94

TORNACI ALINACAK

Askerî Fabrikalar

Umum müdürlüğünden:

Kırıkkale fabrikaları için tornacı alınacaktır. Bunlardan İstanbul'da bulunanların Zeytinburunu fabrikasında, İzmirdekilerin Halkapınar tamirhanesinde, Ankara ve civardakilerin de merkez fabrikalarında imtihanları yapılacaktır. Kendilerine güvenenler harcirahları kendilerine ait olmak üzere hemen Kırıkkaleye gidebilirler.

İsteklilerin istidaları ile doğruca yukarıda adları yazılı Fabrikalara müracaatları. (3570) 1—5544

İmar müdürlüğünden:

Hamamönü musiki muallim mektebi arasındaki caddenin açılması ve bu caddeye tesadüf eden bina ve arsaların istimlakı tekkarrür etmiştir. Ve haritası mahalline ve belediye, imar daireleri kapılarına asılmıştır. Bu caddede bulunan ev ve arsa sahiplerinin elindeki tapu senetleriyle İmar direktörlüğüne müracaatları ilân olunur. (81) 1—158

ANKARA ASLİYE BİRİNCİ HUKUK MAHKEMESİN DEN:

Ankara'da Atrıbey mahallesinde bahçıvan Hasan efendi hanesin de kiracı Ahmet oğlu Mustafa

Kainın Ankara'nın Osman mahallesinde Tacettinsokağında 45 numaralı evde Mesude tarafından aleyhinize açılan boşanma davasının duruşması sonunda davacı Mesudenin açtığı dava sabit olduğundan kanunumedeninin 132 ve 138 inci maddelerine tevfi kanunla boşanma ve 142 inci maddesi mucibince de bir sene müddetle evlenmemenize ve 95 inci madde mucibince de davacı Mesude gebe ise doğurmadıkça değilse 300 gün geçmedikçe evlenememesine ve masarifi muhakeme ile 15 lira ücreti vekâletin sizden alınmasına 15/11/1935 günde temyiz yolu açık olmak üzere karar verilmiştir. İşbu kararın bir sureti usulen mahkeme divanhanesine talik suretiyle tebliğ edilmiş olduğundan işbu kararın tarihi ilandan itibaren 15 gün zarfında bir diyeceğiniz varsa temyiz etmek suretiyle Ankara asliye birinci hukuk mahkemesine müracaat etmeniz aksi takdirde hükmün katiiyet kesp edeceği malumunuz olmak üzere ilân edilen tebliğ olunur. 1 — 154

Ankara Kahveciler Cemiyeti Başkanlığından:

10.1.1936 cuma günü saat on dörtte yapılan yıllık toplantıda ekseriyet olmadıktan 17.1.1936 cuma günü saat on dörtte ikinci genel toplantı yapılacağından cemiyete kayıtlı üyelerin o gün beheimahal cemiyet binasına gelmeleri. 1—152

Adliye Vekâletinden:

Merkez bürosunda açık muvakkat ücretli üç kâtiplik için 14.1.1936 salı günü saat 2 de imtihan icra edilecektir. Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı evsafı haiz olan taliplerin imtihan gününe kadar vekâlete birer istida ile müracaatları ilân olunur. (53) 1—120

Ayvalık Şarbaylığından:

Ayvalık elektrik santralı şefliği vazifesini görmek üzere elektrik şebekesini idareye ve table ve jeneratörleri kullanmağa ve tamirine muktedir bir dizel motörleri mütehasısı yüz elli lira ücretle aranmaktadır. En az iki yüz beygirlik bir santral şefliği yapmış olmak şarttır. Mektepten mezun olanlar tercih olunacaktır. Dizel motörlerinde mütehasıs montör olduğuna dair elinde resmi devlet müessesilerinden verilmiş vesaiki olanların ve istekli bulunanların on beş gün içinde Ayvalık şarbaylığına istida ile başvurumaları ilân olunur. (77) 1—156

Emlâk ve Eytam Bankasından Kiralık apartıman dairesi

İşıklar caddesinde kâin bankamıza aid Turhanbey apartımanında su, elektrik ve havagazı tesisatını havi beş oda, bir helâ, bir banyo ve bir mutfaktan ibaret sekiz numaralı dairesi pazarlıkla kiraya verilecektir.

İhalesi 15.1.1936 çarşamba günü saat onda yapılacaktır. İstekli olanların ihale zamanına kadar yüz lira depozitosu ile birlikte muamelât müdürlüğüne ve daireyi görmek isteyenlerin de apartıman kapısına müracaatları. (75) 1—155

Bursa Nafia

Su işleri Müdürlüğünden:

14 /1. ci kânun /935 tarihinde eksiltmeye konan Bursa yakınında (Nilüfer çay) feyzazanına karşı muvakkat tedbirler inşaatının muvakkat ihalesi fessolunduğundan kapalı zarf usulüyle yeniden eksiltmeye konmuştur.

Kesif bedeli (15931) lira (56) kuruştur.

Muvakkat teminat (1194) lira (86) kuruştur.

22/2 ci kânun/936 çarşamba günü saat on birde Bursada Nafia Bakanlığı birinci daire Su işleri Müdürlüğü binasında eksiltme komisyonu tarafından eksiltmesi yapılacaktır.

Şartname, proje ve diğer evrak parasız olarak Su İşleri dairelerinden verilecektir.

İsteklilerin eksiltme mevzuu olan işe benzer yaptıkları işlere dair vesikaları 21/2. ci kânun/936 salı günü saat onbire kadar Birinci Daire Su işleri Müdürlüğüne göstererek müdürlükten alacakları fennî ehliyet vesikalarını dış zarfın içine koymaları meşruttur. (21) 1—63

Kuruluş 1891 **UYANIŞ** Serveti fûnun yerine çıkar
44 senedir durmadan çıkmakta olan bu haftalık resimli gazetinin Ankara'da satış yeri **A K B A** Kitapevidir. Se-nelik abone 10 lira, Sayısı 20 kuruş

Muhasebeci

Akba müessesesi için iyi bir muhasebeci aranmaktadır. Telefon: 3377 1—136

Doktor

Hilmi Koşar

Cebeci Hastahanesi Cilt, Sac Zührevî hastalıklar Mütehasısı

Balıkpazarında Polis noktası karşısında, Çıkrıkçılar yokuşu alt basındaki evinde Hastalarını her gün öğlede sonra kabul eder. Telefon: 3506

Yeni Eczane

Zeiss gözlükleri korsalar

Kiralık apartıman

4 oda, her türlü konforu haiz Işıklar caddesi Ruso apartıman Tl. 3141 1—153

İLAN ŞARTLARI

Beher	Beher
Sayıfa Santimi	Sayıfa Santim
2	300
4	150
6	80
8	30
	kurustur

1 — Havn işlerine ve yeni çıkan kitaplara aid ilanlardan % 15 tenzilat yapılır.
2 — Zavi ilân bedelleri mak-tu yüz otuz kurustur
3 — Tehrik, tesekkür, evlenme, vefat ve katı alâka ilânlarından maktuan bes lira alınır

ABONE ŞARTLARI

Müddet	Dahilde	Haricte
Seneliği	17	Lira 30
6 Aylığı	9	16
3 Aylığı	5	9

Posta ücreti gönderilmeyen abonelere revah verilmez.

P. T. T. Bina ve Levazım Müdürlüğünden :

İdare telsizleri için Gümrük anbarında teslim şartile Beşbin dörtvüz lira muhammen kıymetli eb'at ve evsafı şartnamesinde yazılı onbir kalemde 12410 parça akkümülatör malzemesinin 27-1.936 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 te kapalı zarfla münaka-sası Ankara'da P. T. T. U. Müdürlüğünde toplanacak mübayaâ komisyonunda yapılacaktır.

İsteklilerin 405 liralık muvakkat teminatlarını idare veznesine yatırıp alacakları makbuz veya kanunen muteber banka teminat mektubu ile 2490 sayılı kanunun ikinci ve üçüncü maddelerinde yazılı vesikaları ve teklif mektuplarını kanunî tarifât dairesinde zarflıyarak ve mühürlüyerek tayin olunan tarih ve günde saat on dörtte kadar Ankara'da U. Müdürlük mübayaâ komisyonuna vermeleri lâzımdır.

Parasız verilecek şartnameler Ankara'da Levazım Müdürlüğünden, İstanbul'da Levazım Avniyat muavinliğinden alınabilir. (3617) 1—577

Ankara Tapu Müdürlüğünden:

Ankaranın Kızıl yokuşu mevkiinde kâin verginin 14 numarasında yazılı imaret mahallesinde Hacı Emir kerimesi Hediyeye ait altı dönüm mikdarındaki harab bağın senetsiz tasarruftan tesellimi mezbure Hediye varisleri tarafından istenilmiş olduğundan bu yerin mülkiyeti hakkında yerinde tahkikat yapılmak üzere 24.1.1936 cuma günü saat onda yerine memur gönderileceğinden bu bağda benim hakkım var diyenlerin ellerindeki belgelerle beraber tapu direktörlüğüne ve yahut tayin edilen günde verine gidecek memurlara başvurumaları bildirilir. (79) 1—157

Devlet Demiryolları ve li manları umum müdürlüğü satınalma komisyonu ilânları

İLAN

Muhammen bedeli 50575 lira olan 155 ton benzin 27-1-936 pazartesi günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 3768,75 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 250 kuruş mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa vez-nelerinde dağıtılmaktadır. (56) 1 137

İmtiyaz sahibi ve Başmu-harriri Falih Rifki ATAY.
Umumi neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü Nasuhi BAYDAR.
Çankırı caddesi civarında Ulus mahallesinde basılmıştır.

Türk Antrasiti

Elektrik şirketi yanında ROMONTİ deposunda ki hususî arzîyesinde

PERAKENDE

olarak satılmaktadır.

Depo saat 8 den 18 e kadar açıktır.

Ankara Emniyet direktörlüğünden :

Cinsi	Beher takımı için tahmin edilen fiyat	Tteminatı	Eksiltme günü
145 Takım Sivil Elbise	Lira kuruş 22 00	Lira kuruş 239 25	22-1.936 çarşamba günü saat 15 de

Yukarıda cins ve miktarı yazılı sivil Polis memurları için imal edilecek elbiselerin maddeleri karşısında gösterilen günde açık artırma ve eksiltme ile yapılacaktır. Şartnamesi Emniyet Direktörlüğünde görülmür. İsteklilerin yukarıda yazılı muvakkat teminat mak-buzu veya banka mektupları ve kanunî belgelerile birlikte o gün saatte Direktörlükte mütesekkil komisyona gelmeleri. (4) 1—60

SİNEMALAR

YENİ

Bugün Bu gece Franz Litz'in hayatı, aşkı, eserleri

AŞK RÜYASI

Olga Tschecovva - Franz Herterich

KULÜP

BU GÜN BU GECE Heycan ve dehşet saçan şaheser

KARA YILGI

Paul Muni — Karen Morlay Fransızca sözlü

ŞEN DUL filminin ilk gecesine ait numaralı biletler şimdiden Yeni si namada satışta Tel. 3540